

SZERKESZTŐSÉG TELEFON 1-77

éjféli telefon (nyomda) 2-02

KIADÓHIVATAL TELEFON: 9-77

Str. Baron L. Pop

11. ÉVFOLYAM

Égész évre 618
Félévre
Negyedévre
Egy órára

X évfolyam 5. szám

1929 Május 12. Vasárnap

* 5689 év ljjár 2 *

Ára 5 lej

Dr. Ramaseter Róbert
2. Il. 8. Budapest

KÉPESLET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Kolozsváron hirdetések a

Rudolf Mosse S. A.

Str. Reg. Maria No. 36. Tel. 4-13

és a

YLLOD EXPRESS

Str. Geln. No. 20. Telefon 14-55

hirdetési irodák vesznek fel.

Krausz Simon a lejtőn

A budapesti bankvilágnak hatalmas szenzációja van: Krausz Simon, a legismertebb nevű bankár, a magyarországi pénzpiac egyik legnagyobb kapacitása, esőbe jutott és már át is lépte a magyar határt. Ebben a pillanatban Bécsben van a Hotel Imperialban és ott van a ügyeinek fejleményét. Krausz Simon, aki a Magyar Bank elnökgazgatói székében emelkedett arra a társadalmi pozícióra, amelyet évtizedeken keresztül stílussal, grandezzával, koncepciózusan töltött be, váratlanul bukott alá abba a mélységbe, ahol Bosel és Castiglioni dicső multjának roncsai fekszenek. Krausz Simon alámerülése annál meglepőbb, mert hiszen az ő karrerje békebeli pilléreként nyugodott, nevét és vagyonát nem a háboruból szerezte.

Epen ezért semmiesetre nincs hely annak a nyelvtörletésnek, ami a levezített bankárok száműzetésének útját kísérni szokta. Krausz Simon tragédiája felett legalább is sajnálkozni illik. Sajnálkozni elsősorban azért, mert arra kell gondolnunk, hogy milyenek lehetnek annak az országnak a gazdasági viszonyai és általában milyen lehet ma a közép-európai gazdasági helyzet, ha olyan talpraesett vállalkozó, mint Krausz Simon nem képes már megküzdeni a mindjobbban fenyegető válsággal. Milyenek lehetnek a mi gazdasági és ipari viszonyaink, ha Krausz Simon lába alól is kiesuszik a talaj, ha ő sem képes többé ura maradni a helyzetnek. Milyenek lehetnek a termelési, fogyasztási és hitelviszonyok, ha Krausz Simon vállalatát már nem tudják elhelyezni a piacra, ha Krausz Simon nyomdájának nincs munkája, bankjának nincsenek üzletei. A magyarországi krízisnek első komoly áldozata Krausz Simon. Bukása intőjele arra, hogy, ha gazdasági életünk nem áll meg azon a lejtőn, amelyen évek óta rohamosan halad lefelé, úgy Krausz Simon követni fogják bécsi útján a többi bankárok és gyárosok, a legkomolyabbak, a legérdemesebbek. A levegőben lógó, talaj nélküli luften-schek már régen a süllyesztőbe kerültek. De úgy látszik, most azok is megindulnak utánuk, akik olyan régi és biztos kötelekbe kapaszkodtak, mint Krausz Simon.

Krausz Simon nevéhez nemcsak tranzakciók, vállalatok, alapítások fűződnek. Ő volt az, aki Magyarország külkereskedelmének alapjait megvetette és a Magyar Bank volt az első pénzintézet, amely fiókokat és fiálákat állított fel a külállamokban. Krausz Simon mindig a leghatározottabban elve alapján dolgozott és soha nem ragadtatta magát kétesértékű lépésekre. Bankja a legelőkelőbb bankok közé tartozott, amelynek különösen a keleti államokkal voltak nagy-szabású üzletei.

De Krausz Simon nemcsak mint pénzüember vált népszerűvé. Mint társasági-beli és magánember is a legnagyobb szeretettel és megbecsülést élvezte. Széles látókörre és intelligenciájára hamar megszerzte számára az intellektuelek barátságát és különösen a művészek képeztek társaságát. Krausz Simon számos irónak volt mecénása. Svábhegyi és városligeti villájában hetenként gyűlt össze Budapest legszámottebb intellektuel társasága és Krausz Simon sohasem zárkózott el, ha ezt a baráti von-

zalmát anyagi támogatásban kellett itt-ott bizonyítani.

A híres budapesti bankár, a lipótvárosiak népszerű Krausz Simije, jelenleg a bécsi Hotel Imperialban várja dolgaimak likvidálását. Ebben a pillanatban azonban még nem bizonyos, hogy egyáltalában likvidálható-e az a sok kötelezettség, amit Krausz Simon a háta mögött hagyott. A mai jelentések már arról is tudnak, hogy a budapesti pénzintézetek

nem hajlandók Krausz Simont szanalni és így nem minden alap nélküli az a feltevés, hogy Krausz Simon ellen a bünvádi eljárások sorozata indul meg és hogy ilyen körülmények között egyelőre nem is térhet vissza Budapestre. A magyarországi gazdasági arisztokrácia, a Lipótváros nagy nevei, Weisz Manfréd, a Chorinok, a Hatvanyak, Lánzy Leo és most Krausz Simon így tűnnek le, egyrésztük a fizikai, egy ré-

szük a gazdasági halálban. A Lipótváros város sulyos oszlopai így dőlnek ki egymás után és így rendül meg maga a fogalom, amelyet ezek az oszlopok tartottak és emeltek a magasba: a Lipótváros. Fajilag és a magyar nemzet kebelében már régen meggyöngyült ennek a városnegyednek a pozíciója és most gazdaságilag is egyre veszít jelentőségéből.

A német birodalmi kormány elrendelte a vörös frontarcos-szervezetek feloszlatását

Berlin, május 11. Parlamenti körökből származó információ szerint a birodalmi kormány érintkezésbe fog lépni azon tagállamok kormányaiival a vörös frontarcosok szövetségének feloszlatá-

sának keresztülvitele iránt, amely tagállamokban a feloszlatást még nem rendelték el.

A szövetség feloszlatása ügyében ma egyébként hivatalos tájékoztatás jelent

meg, mely megállapítja, hogy a szervezet katonai alakulat volt, helyiségeiben és tgyjairál fegyvereket és hadiszereket találtak és államellenes működést fejtett ki, ezért fel kellett oszlatni.

Teljesen üzleti alapra fektetik és széleskörű autonómiát kap a CFR

Rövidesen parlament elé kerül a vasut reorganizálásáról szóló javaslat

(Bucuresti-Bukarest, május 11. Az Új Kelet tudósítójától). Madgearu ideiglenes közlekedésügyi miniszter a parlament elé terjesztette a vasut átszervezéséről szóló törvényjavaslatot, amelynek megvitátását a közeli napokban kezdi meg a parlament.

A törvényjavaslat nyolc fejezetből és hatvan szakaszából áll. Lényege pedig az, hogy a vasutat az államtól függetlenítve kereskedelmi alapra fektetik, természetesen az ország gazdasági érdekeinek a szem előtt tartásával.

Első részében a javaslat a C. F. R. eddigi szervezetével foglalkozik és leszögezi, hogy az eddig irányadó bürokratikuss rendszer évről-évre nagyobb deficitet eredményezett, anélkül, hogy a vasut személy- és teherforgalom kedvezőbb képet mutatott volna. A vasuti tisztviselők rcsszul voltak fizetve, ami részükre nemtörődömséget váltott ki. Az előléptetések, a fizetések és más hasonló intézkedések nem egységesen történtek, hanem legtöbbször bizonyos politikai érdekek szem előtt tartása mellett. 1928-ban egy a személy- mint a teherforgalom érezhetően csökkent. A vasut nem tudott pontosan eleget tenni fizetési kötelezettségeinek. 1929 január 1-én pedig már négy és félmilliárdra emelkedett a C. F. R. deficitje, úgy, hogy azt a kormány a német kártérítés és a külföldi kölcsön segítségével kénytelen rendezni.

Teljesen önállóan fogja adminisztrálni magát a vasut

A törvényjavaslat az 1929 március 16-án megszavazott „Közjavak és állami vállalatok” című törvény alapelveiből indul ki. Eszerint a CFR teljesen függetlenül és saját felelősségére fogja önmagát adminisztrálni. A bevételeknek fedezniük kell a kiadásokat és a C. F. R. nem köteles többé feleslegit az állam kasszájába önteni. Viszont deficit esetén nem számíthat az államkasszára. Három éven belül a C. F. R. nemcsak a vasuti nyugdíjpénztárt veszi át teljesen, de kötelező alapot létesíteni az új investíciók-

nak is.

A szabadjegyeket végleg likvidálják és amennyiben mégis lesznek szabadjegyek, azoknak az árát az illetékes minisztériumok kötelesek a CFR-nek kifizetni. Hasonlóképpen az állami szállításokat is kifizetik a vasutnak.

A CFR rendes kereskedelmi könyvelést fog lefektetni, amelynek segítségével bármely pillanatban felülvizsgálhatja pénzügyi helyzetét. Minden hónap végén elkészítik az elmúlt havi pénztári kimutatást, valamint a kiadások és bevételek mérlegét.

A törvényjavaslatnak ez a része foglalkozik a jelenlegi deficit kiegyenlítésének, valamint a vasut ujjáépítésének kérdésével is.

Az autonom CFR alkotmánya

A CFR autonom intézménye (Regia autonoma a CFR) jogi személy lesz, amelynek a törvény teljes függetlenségét nyújt azzal, hogy szem előtt fogja tartani a nemzet és az állam magasabb érdekeit. A CFR vagyona leltározva 1929 december 31-én, vagyis, amikor a törvény jogerőre emelkedik az új jogi személy tulajdonába megy át. A CFR vezetősége egy vezérigazgatóból, két helyettes vezérigazgatóból, igazgatósági tanácsból, igazgató-bizottságból, állandó ellenőrző bizottságból és egy kormánybiztosból fog állani. Az igazgatósági tanácsban négy különböző szakmájú mérnök, egy jogász, két pénzügyi szakértő, egy kereskedő, egy iparos és egy mezőgazdász fognak résztvenni. A hadügyminisztérium csak alkalomadtán, ha katonai ügyek adód- nának elő delegálja a képviselőjét. A tanács tagjai nem foglalhatnak helyet olyan vállalatokban, amelyek a vasutnak szállítanak. Az igazgatótanács bármilyen kiadást megszavazhat.

A minisztertanács és a közlekedésügyi miniszter fenntartják maguknak a jogot, hogy a szállítások általános szempontjait, új vasutvonalak építését, vagy lebontását, a vámokkal összefüggő vasuti tarifák elkészítését, a külföldi vasut-

társaságokkal megkötendő egyezményeket ellenőrizhesse. Végül a CFR köteles költségvetését a jóváhagyás végett a parlament elé, mérlegét és könyvelését a legfelsőbb számvevőtanács elé terjeszteni.

Uj statusz a vasutasoknak

Az igazgatósági tanács havonta legalább kétszer köteles összeülni. A kormánybiztosnak jogában áll a tanács bármelyik intézkedését felfüggeszteni, amennyiben úgy találja, hogy az törvény ellenes, avagy nem felel meg az ország felsőbb érdekeinek.

A vasuti személy- és teherforgalom megkönnyítése érdekében valószínű, hogy a CFR jelenlegi szervezetét teljesen átszerveve decentralizálni fogják és csak a legnagyobb és legkényesebb ügyeket intézik a vezérigazgatóságtól. Az országot ennek érdekében kerültekre osztják. Az elosztást a törvény szabályrendelete fogja meghatározni.

A vasuti személyzet megrostálás alá kerül. Megbízható, lelkiismeretes és szak- képzett tisztviselőgárdával fogják végrehajtani a vasut átszervezését. A vasutasok ezzel szemben kedvezőbb anyagi helyzetbe kerülnek, sőt a nyereségből is részesedni fognak. A fizetések kérdésénél az a szempont játszik szerepet, hogy a nagy felelősségű vasutasok nem kaphatnak a köztisztviselőkkel azonos fizetést. A törvényjavaslat egyébként előírja a vasuti tisztviselők státuszának elkészítését, amely kizárólag a vasuti személyzet és tisztviselők érdekeivel foglalkozna.

A törvényjavaslat egy tartalékalap létesítését írja elő, amely az új befektetések valamint a vasutasok helyzetének állandó feljavításának célját szolgálja.

Madgearu miniszter a következőket füzi törvényjavaslatához: A betervezett törvényjavaslat, — amely teljes autonómiát kíván biztosítani a CFR-nek, — törvényerőre való emelése után meg fogja könnyíteni a vasut ujjáépítését, ami az ország gazdasági érdekeinek szempontjából igen előnyös lesz.

Marosvásárhelyre tették át a Barisszia központjának székhelyét

Lezajlott az erdélyi Barissziák VI. konferenciája

(Cluj-Kolozsvár, május 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön délelőtt 11 órakor nyitott meg a kolozsvári neolog hitközség iskolájában az erdélyi Barissziák hatodik Jom Habitchduthja, az Erdély városából összesereglett barissziánusok nagy érdeklődése mellett. A Jom Habitchduth ezúton rendkívül súlyos és nehéz kérdésekben volt hivatva dönteni és a két napig tartó konferencia tanácskozásai és az ott hozott döntések ennek tudatában a legkomolyabb keretek között és a Barissziák sorsát mélyen érdeklő elvi határozatok jegyében zajlottak le. Délelőtt tizenegy órakor, még az ünnepélyes megnyitás megkezdése előtt a konferencia minden tagjának kézbesítették az egyes Barisszia csoportok által beterjesztett jelentéseket és határozati javaslatokat, melyek közül a marosvásárhelyi Barissziának a Barissziák alapszabálytervezetéről és az ekövetkező munka kulturprogramjáról szóló jelentések illetőleg javaslatok váltanak ki feltűnést. A Jom Habitchduth levegőjében a Barissziák központjának Marosvásárhelyre való áthelyezése, mint a konferencia legnagyobb problémája lebeg, a résztvevők pártokra tagolva vitatják a lehetőségeket.

A Jom Habitchduth ünnepélyes megnyitása

Pont 11 órakor Noszin Mór, a Nöszit ro-s-risonja üdvözlő szavakkal nyitja meg a konferenciát. A Barisszia hatodik Jom Habitchduthjára a legfontosabb munka vár az összes eddigi konferenciák között. A Barissziák életében az utolsó évben stagnáció állott be, melyek kiküszöbölésére a Jom Habitchduth határozatai és a hivatalba lépő új ügyvezetőség hivatottak. Üdvözlő a konferencia vendégeit és kéri ugy a vendégeket, mint a konferencia tagjait, hogy a helyzethez mért komolysággal vegyenek részt a Jom Habitchduth munkájában.

Noszin Mór ezután sorra adja át a szót az üdvözlésre megjelent cionista csoportok képviselőinek. A Zsidó Nemzeti Szövetség nevében Fischer Lipót meleg szavakkal üdvözölte a Barisszia hatodik konferenciáját és felhívta figyelmét arra a munkára, mely az ifjúságra a zsidó nemzeti munka lendületében vár. Dr. Fenichel József a Keren Hajesszód kuratórium nevében tolmácsolja üdvözlését. Hangsúlyozza, hogy a Barisszia gyűjtőmunkája nélkülözhetetlen az erdélyi cionista munkában. A legeklátásabb példa erre a most folvó Keren Hajesszód kampány, amely csak azokban a városokban sikerült, ahol Barisszia szervezetek működnek. Schwartz Miksa a soméparancsnokság üdvözlését tolmácsolja, dr. Weisz Jenő a E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportja, Menchel Tusi a Ceiroi Mizráchi, dr. Knöpfler Bernát a revizionista unió, dr. Spitzer József a neolog hitközség iskolaszékének, Nóta Sándor a Ceire Mizráchi nevében, az Aviva Nöszitjának megbízásából Eisler Klári, a kolozsvári Aviva csoport nevében Balázs Kató, a kolozsvári kis Aviva részéről Léb Baba, a kolozsvári Akadémith, mint ventéglátó Barisszia nevében Kasztner Ernő, a Mizráchi szer-

vezet nevében Klein Elijahu rabbi üdvözlő meleg szavakkal a konferenciát. A Barisszia adon kavodjai, dr. Weissburg Chaim és Giszkalay János nagy beszédekben üdvözölték a Jom Habitchduthot és hívták fel komoly tanácskozásra a jelenlévő barissziánusokat.

A konferencia elnöksége

Fischer Ernő az üdvözlő táviratokat olvasta fel ezután, ugyanó terjeszti be az ügyvezetőség nevében a konferencia elnökségére vonatkozó javaslatot. Az elnökség tagjaivá a konferencia egyhangulag dr. Weissburg Chaimot, Giszkalay Jánost, Hirsch Simont (Marosvásárhely) és dr. Schechter Lászlót (Déva) választják meg, míg a konferencia jegyzője Liebermann Jenő (Marosvásárhely) lesz.

Az állandó választmány tagjainak a következőket választotta meg a konferencia: dr. Weissburg Chaim, Kasztner Ernő, Giszkalay János, Gottlieb Lajos, Landau Adolf, Riesel Jakab, Rosenfeld Sándor, Péterffy Endre, Hirsch Simon, Fehérvári László és Böhm János.

Az ügyvezetőség jelentése

Délután három órakor dr. Weissburg Chaim nyitotta meg a Jom Habitchduthot, aki a beérkezett napirendi javaslatokat terjeszti elő és megállapítja a konferencia munkaprogramját. Ezután Fischer Ernő ro-s-seni a lelévő Nöszit nevében teszi meg az elmúlt évről szóló jelentést. Részletesen ismerteti az egyes Barissziák működését és kifejti, hogy a Barissziák működésében az elmúlt évben sajnálatos stagnáció állott be. Az ügyvezetőség munkája az adott körülmények között nem lehetett elegendő ahhoz, hogy a Barisszia életében a rendes vérkeringés megindulhasson.

A kolozsvári erők az elmúlt hat évben kimerültek. Kolozsvár rendelkezésére álló ember-nyaggal nem képes tovább folytatni a központi ügyvezetés nehéz munkáját. A Nöszit erre való tekintettel helyesnek tartja hogy a Barisszia-szervezet székhelyét Marosvásárhelyre tegyék át,

ahol egy homogén és hosszú évek munkájában megedzett Barisszia működik és ahol a jövő munkában hatalmas utánpótlás áll a hivatalba lépő ügyvezetőség rendelkezésére.

Azután az egyes Hitechbruthok képviselői teszik meg jelentéseiket a csoportok működéséről. A jelentések közül a nagykarolyi Barisszia jelentése emelkedik ki nyomban, melyet Niedermann barissziánus terjesztett be. Rajta kívül a marosvásárhelyi Barisszia nevében Rothmann József, a dévai Barisszia nevében Riesel Jakab és a petrozsényiak részéről Fehérvári László tesznek olyan jelentéseket, melyek a rendszeres folyó és nívós Barisszia munkáról számoltak be. A csütörtök délután az egyes Barissziáknak az ügyvezetőség jelentésére adott válaszokban merült ki. Este fél hétkor az állandó bizottság a pénzügyi jelentés tanulmányozására vonult vissza s ez alatt az idő alatt Tihanyi Dezső a marosvásárhelyi zakéntestület nevében beterjeszti a Barisszia alapszabálytervezetéről szóló javaslatot. Este kilenc órakor zárta be a konferencia első napjának tanácskozásait dr. Weissburg Chaim.

Este tíz órakor a kolozsvári zsidó Menza helyiségeiben a kolozsvári Akadémith Barisszia kommerszet rendezett, mely alkalommal a Barisszia chavér avodjaiavá avatták dr. Weisz Jenőt és Gottlieb Józsefet. A felavatást Giszkalay János végezte, míg a felavatottak nevében dr. Weisz Jenő tartott nívós üdvözlő beszédet.

Noszin Mór a Barisszia adon kavodjává választották meg

Pénteken délelőtt Giszkalay János nyitotta meg a konferencia második

napjának tanácskozásait. A tanácskozások során ugy délelőtt, mint délután élénk és nívós viták folytak le a Barisszia alapszabálytervezetéről és a kulturprogramról beterjesztett jelentések körül. A felszólalók a rendkívül nehéz kérdésekben rövid és szigoruan a tárgyhoz szóló javaslataikkal és kritikáikkal nívóssá tették a konferencia tanácskozásait.

Pénteken délben ünnepélyes jelenete következett el a konferenciának. Noszin Mór, aki a Hitachduthnak hat éven keresztül ro-s-risonja volt, ünnepélyesen a Barisszia adon kavodjává választották meg. Pont tizenkét órakor Giszkalay János felfüggesztette az ülést. Az elnökség Weiszburg Chaim vette át,

aki a Hatikva énekelése után nagy beszédben méltatta Noszin Mór érdemeit és azt a hatalmas munkát, melyet hat éven keresztül a Barisszia élén kifejtett.

Noszin Mór, aki a meghatottságtól alig hallható hangon köszönte meg felava-

A konferencia határozatai

1. A Jom Habitchduth a számvizsgáló bizottság, valamint az ügyvezetőség jelentésének meghallgatása után a Nöszitnak kifejtett munkássága alapján a legnagyobb elismerése mellett a felmentést megadja.

2. A Jom Habitchduth elhatározza, hogy a Barisszia központi vezetőségét a Nöszit székhelyét Marosvásárhelyre helyezi át. Ros-risonnak a Jom Habitchduth Tihanyi Dezsőt, ro-s-seninek és a Noár szerkesztőjének Hirsch Simont, ro-s-solisinek Fritsch Józsefet, a Vád Hazakénim elnökének dr. Erdélyi Emilt választja meg.

3. A Jom Habitchduth az erdélyi ifjúsági cionista élet elengedhetetlen szükségességének tartja az A. és B. Hitachduthok egységes vezetését, amiért is feltétlenül szükségesnek mondja ki, hogy az Aviva vezetősége mindig egy helyen legyen a Barisszia. Ezért utasítja az új Nöszitot, hogy haladéktalanul lépjen érintkezésbe az Aviva jelenlegi Nöszitjával az áthelyezés technikai részének megbeszélése céljából. Az áthelyezést az Aviva Nöszitja saját hatáskörében határozza el és a Jomhavivót hagyja jóvá.

4. A Barisszia Jom Habitchduthja nagy lelki elégtétellel állapítja meg, hogy a néhány hónappal ezelőtt megkezdett és a mai napig még folyamatban levő Keren Hajesszód kampány nem remélte nagy eredményeket ért el Erdély zsidósága körében. Ebből az alkalomból a Jom Habitchduth szívbeli kötelességének tartja cionista üdvözlőt küldeni Erdély zsidóságának s mindazoknak akik anyagi áldozatokkal, munkásságukkal ezen szép eredmény elérését lehetővé tették. Nem mulaszthatja el a Jom Habitchduth, hogy ezzel kapcsolatban bajtársi cionista köszöntését küldje a delegáció összes tagjainak, akik heroikus és önfeláldozó munkájukkal az erdélyi zsidóság becsületét az össz-zsidóság színe előtt méltó piederzálra helyezték. Ugyanakkor, amikor Erdély zsidósága ilyen méltó módon vette ki részét a Keren Hajesszód adozásból, ugyanakkor a Jom Habitchduth barissziánusi becsületét látja a sékelkampány cred-

Grand-Hotel BUCURESTI

A legmodernebb kényelemmel felszerelve. — Fördőszobák, gőzfűtés, lift, telefonok, rádiószalon, olvasóterem és fodrászműhely. Bár-Buffer.

Rendkívül leszállított szobákra!

tását, a konferencia tagjai hatalmas ünneplésben részesítették.

Péntek délután a konferencia dr. Schechter László elnökle mellett folyt tovább, mely alkalommal a kulturprogram javaslatához történtek meg a hozzászólások. Este vette kezdetét a szavazás, mikor is a Jom Habitchduth meghallgatta az állandó bizottság előterjesztéseit és a következő határozatokat fogadta el:

ményétől függővé téve és ennek következtében elrendeli, hogy minden barissziánus, minden erejének megfeszítésével részt vegyen a sékel akció eredményes lefolytatásában.

Az 5. és 6. pont a Barissziának a kongresszusi delegátusokra vonatkozó határozatait tartalmazza.

A konferencia péntek esti ülésén zakénná avatták Weisz Oszkár, Engelberg Izsó, Dénes László, Péterffy Endre, Gottlieb Lajos, barissziánusokat a kolozsvári Akadémith Barisszia adonjait, Fischer Ernőt, a párisi Barisszia adonját Urán Gézát a nagyváradi Bialik Barisszia adonját, Fehérvári László a petrozsényi, Riesel Jakab dévai és Berger Tivadar gyulafehérvári barissziánusokat. Az avató beszédet Giszkalay János tartotta az új zakénekhez, míg a felavatottak nevében Fischer Ernő válaszolt.

Este nyolc órakor, Tihanyi Dezső, a Hitachduth új ro-s-risonja foglalta el az elnöki széket, aki meleg beszédben köszönte meg a bizalmat és a konferenciát emelkedett hangulatban lezárta.

Magán - Gyermekeothon „Austria“

Vöslau (Bécs mellett), a Délvasut mentén) Jägermayerstrasse 15. Telefon 99.

Dr. H. Kadisch.

Tartós és üdülő tartózkodásra

Kifogástalan pedagógiai vezetés. Elsőrangú koszt és ellátás. — Férfi és női tanerők az Otthonban. — Kertek. Déli fekvésű pihenőhelyek. Nyelv és zeneoktatás. Nyári és téli sport.

Butor olcsón és művészi kivitelben legelőnyösebben

Fischer Albert

utoráruházában Cluj, Calea Regele Ferdinand 61. (Volt Ferenc J.-ut) szerezhető be. Komplet hálószobák már 16.000 leíért. Részletfizetési kedvezmény!! Megrendeléseket eredeti, vagy megadott rajz után készítünk.

Hirdessen az Uj Keletben

SELECT-MOZGÓ

S. O. S. (VESZÉLYBEN a HAIÓ).

Főszerepben: Liane Haid, Alfons Frieland

Mopopol Thaliafilm

URANIA-MOZGÓ

Hazátlanok pokla

könnyekig megható dráma, főszerepben: Imogene Robertson

Hétfőn: Far-West rejtelmei

Hirneves orvosok

által ajánlott csodás hatással bíró gyógyszer, különösen köszvény, reuma, idegsokk isisásban szenvedők áldása. Házilag alkalmazható. Kapható:

Bernát gyógyszeripari Marghita jud. Bihar.

Prospektus ingyen. Fűrdőtulajdonosoknak nagy kedvezmény.

Nagy szög

(Cluj-Kolozsvár, május 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön délelőtt 11 órakor nyitott meg a kolozsvári neolog hitközség iskolájában az erdélyi Barissziák hatodik Jom Habitchduthja, az Erdély városából összesereglett barissziánusok nagy érdeklődése mellett. A Jom Habitchduth ezúton rendkívül súlyos és nehéz kérdésekben volt hivatva dönteni és a két napig tartó konferencia tanácskozásai és az ott hozott döntések ennek tudatában a legkomolyabb keretek között és a Barissziák sorsát mélyen érdeklő elvi határozatok jegyében zajlottak le. Délelőtt tizenegy órakor, még az ünnepélyes megnyitás megkezdése előtt a konferencia minden tagjának kézbesítették az egyes Barisszia csoportok által beterjesztett jelentéseket és határozati javaslatokat, melyek közül a marosvásárhelyi Barissziának a Barissziák alapszabálytervezetéről és az ekövetkező munka kulturprogramjáról szóló jelentések illetőleg javaslatok váltanak ki feltűnést. A Jom Habitchduth levegőjében a Barissziák központjának Marosvásárhelyre való áthelyezése, mint a konferencia legnagyobb problémája lebeg, a résztvevők pártokra tagolva vitatják a lehetőségeket.

Az 5. és 6. pont a Barissziának a kongresszusi delegátusokra vonatkozó határozatait tartalmazza. A konferencia péntek esti ülésén zakénná avatták Weisz Oszkár, Engelberg Izsó, Dénes László, Péterffy Endre, Gottlieb Lajos, barissziánusokat a kolozsvári Akadémith Barisszia adonjait, Fischer Ernőt, a párisi Barisszia adonját Urán Gézát a nagyváradi Bialik Barisszia adonját, Fehérvári László a petrozsényi, Riesel Jakab dévai és Berger Tivadar gyulafehérvári barissziánusokat. Az avató beszédet Giszkalay János tartotta az új zakénekhez, míg a felavatottak nevében Fischer Ernő válaszolt.

A május nagy pont Bukarestben szonagy á lentőségét. ben tödült felé, hogy a régensta istentisztel tartottak patriarchoh járók az ün cióban ré régenstana zad nyito lóháton ü fötisztekbő templomh királyné vegy kirá Elena an templomh közvetített alakult és niszterek nultak, patok def szerüleg r részleteser Színházba

Ei Megny

H Str. P (Az A 100 m közpor hidegfon áll Nagy a tarif

Nagy fénnel és pompával zajlottak le országSZerte a kétnapos nemzeti ünnepek

A bukaresti és kolozsvári ünnepek

(Cluj-Kolozsvár, május 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az egyesülési ünnepek első fázisa a marasestii ünnepség és a bukaresti egyesülési ünnep óriási pompával folyt le. Marasestiben a hősök napját nagy fénnel ünnepelték meg és a marasestii csataterén megtartott gyászistentiszteleten megjelent a királyi család, a régenstanács, a kormány tagjai, a diplomáciai kar, a törvényhozó testületek tagjai, valamint a társadalmi élőkölsegek. A szabadban tartott misét a patriarcha celebrálta, ki az istentisztelet alatt erre az alkalomra irt magasszárnyalásu imáját mondotta el. Buzdugan régens rövid beszédben ismertette a marasestii ütközet jelentőségét Nagyrománia jelenlegi kialakulásával kapcsolatban. Az istentisztelet után a hősök sírjára lettek a királyi család, a régenstanács, a kormány, valamint a külföldi követek koszorúit, majd defilálás következett, amelyet a magas vendégek külön erre a célra épített tribünön fogadtak. Délután háromkor a vendégek visszautaztak a fővárosba. Bécsben Mitilineanu meghatalmazott miniszter megkoszorozta a központi temetőben az ott eltemetett román hősök sírját.

A hősök napja Bukarestben nagy ünnepek között folyt le és a főváros lakossága óriási tömegben zarándokolt ki a temetőbe és virággal árasztotta el a hősök sírjait. A Belu-temetőben tábori mise volt, amelyen a kormány nevében Bocu Sever erdélyi miniszter beszélt. A bukaresti zsidóság a Filantropia nevű temetőben rendezett ünnepséget, ahol dr. Nimerower főrabbi mondott magasan szárnyaló imát.

Május tizedike Bukarestben

A május 10-iki egyesülési ünnepséget nagy pompával tartották meg az idén Bukarestben. A hajnali órákban huszonegy ágyulövessel jelezték a nap jelentőségét. Már kora reggel nagy tömegben tódult a város lakossága a központ felé, hogy végignézzék a királyi család és a régenstanács felvonulását az ünnepi istentiszteletre, amit a patriarchátuson tartottak meg. A királyi palotától a patriarchátusig zsufolva voltak a gyalogjárók az ünneplő néppel, amely lelkes óvációban részesítette a királyi családot és a régenstanácsot. A menetet lovas testőrszázad nyitotta meg. Ezután Miklós herceg loháton ülve vezette a tábornokokból és főtisztekből álló tiszti különítményt a templomhoz. Ezután következett Mária királyné diszkocsija, amelyben az özvegy királynén kívül Mihály király és Elena anyahercegnő ültek. Az érseki templomban tartott istentiszteletet rádióon közvetítették, majd a menet ismét megalkult és a királyi család tagjai, a miniszterek és diplomaták a szosszéra vonultak, ahol fogadták a felvonuló csapatok defilálását. A délután program-szerűleg folyt le, amelyet az Uj Kelet részletesen ismertett. Este a Nemzeti Színházban diszlokádás volt, amelyet

szintén rádió útján közvetítettek. Az ország minden részéből érkező jelentések szerint az egyesülési ünnepek program-szerűleg folytak le és sehol sem történt zavaró incidens.

A kolozsvári ünnepek

A hősök ünnepét nagy pompával ünnepelték meg Kolozsváron. A reggeli órákban minden templomban gyászistentiszteletet tartottak a hősök emlékére. Az istentisztelet után a Főtérről hosszú menet vonult a hősök temetőjébe. Az

ünnepélyen képviselve voltak az egyházak, a városi és vármegyei előljárók, a hadsereg a diplomáciai kiküldöttek és az összes kolozsvári iskolák. A temetőben Popescu George tüzérezredes meghatározó szavakkal emlékezett meg a hősökről, utána Gálffy Lőrinc teológiai tanár a kisebbségi egyházak nevében mondott románnyelvű beszédet, utána Stanca gör. kel. kanonok emlékezett meg a hősökről.

A május 10-iki egyesülési ünnepre szintén hatalmas tömegek vonultak fel. Reg-

gel az összes templomokban Te Deum-ot tartottak. Tíz órakor az ünneplő tömeg a Főtérre vonult, ahol Ivan görögkeleti püspök tartott tábori istentiszteletet. Az istentisztelet után Vasiu görögkeleti esperes méltatta hosszú beszédben a nap jelentőségét.

Az ünnepséget egy kis incidens zavarta meg. Egy örült fiatalember Pap Danilla hadtestparancsnok elé lépett és szónokolni kezdett. Azonban az elősiető rendőrök lefogták az örültet és elvezették. Ezután Pap Danilla hadtestparancsnok fogadta a tisztelgő küldöttségeket, melyet diszfelvonulás követett. A diszfelvonuláson részt vettek az összes iskolák, az egyetem, a cserkészek, élükön a CFR zenekarral. Ezeknek a felvonulását követte a hadsereg tisztelgő felvonulása. Délután térszene volt és este az egész városban fáklyásmenetet tartottak.

Hogyan védi a Népszövetség a zsidó kisebbség jogait

A Zsidók Jogait Védő Tanács intézményes felszólamlási jogot követel a kisebbségek számára a Népszövetségnél

Genf, május 11. (Az Uj Kelet tud.) A kisebbségi memorandumok átvizsgálására kijelölt bármásbizottság, amelynek tagjai: Chamberlain, Quinones de Leone és Adacti, a napokban ült össze tanácskozással Londonban. Ez a bizottság foglalkozni készül munkája során azzal az emlékirattal is, amit a Zsidó Kisebbségek Jogait Védő Tanács nyújtott be a Népszövetséghez.

A memorandum megállapításai szerint a békeszerződések a következő államokban védik a zsidó kisebbségeket: Romániában, Lengyelországban, Magyarországon, Csehszlovákiában, Ausztriában, Litvániában, Törökországban, Görögországban, Lettlandban, Jugoszláviában, Bulgáriában és Észtlandban. A memorandum hozzávetőleges statisztikák alapján közli az országok zsidó lakosságának lélekszámát, amely 5,754.500-ra rug.

A zsidóknak ezen országokban elismert teljes egyenjogúsításuk ellenére a legnagyobb küzdelmet kell folytatniok mindazokért az állampolgári és emberi jogokért, amelyeket a Népszövetség garanciái mellett szögeztek le az egyes békeszerződésekben. Ezek a küzdelmek időről-időre átnyulnak a nemzetközi élet folyásába is. Legfontosabb problémái e küzdelemben: az antiszemita zavargások elleni harc, a gazdasági életben való igazságtalanságok megszüntése, a nyelv- és iskolaiügy védelme, a numerusz klauzusz megszüntetése és a szombati munkaszünet védelme, stb.

A zsidó kisebbségeket mindig az az elv vezérelte, hogy a Népszövetséghez csak a legszükségesebb esetekben fordul védelemért. Meg kellett azonban sajnálatos módon állapítani, hogy a Népszövetség a sérelmezések esetén egyre kevésbé kielégítő módon intézi el ezeket az ügyeket. Amikor 1926 decemberében Bessarábia számos városában zsidóellenes zavargások törték ki, a zsidó komité felhívásban fordult a Népszövetséghez, amelyben hangsúlyozta a hasonló zavargások megismétlődésének veszedelemét arra az esetre, ha a Népszövetség azonnal nem lépne akcióba. A Népszövetség — a komité másfél év múlva vélellenül tudta ezt meg — tudomására adta a petíciót a román kormánynak és megelégedett az akkori kormány semmitmondó válaszával. Ennek az lett az eredménye, hogy egy évvel később ugyanezek a körök új zavargásokat idéztek elő Romániában.

Igy tehát a zsidó kisebbségek jogaiért sikra szálló zsidó testület más utakat volt kénytelen választani, hogy az antiszemita hecekről tudomást szerezzen az európai nyilvánosság is. De a zsidó komité meg van róla győződve, hogy abban az esetben, ha a petíció átnyújtá-

sa idejében, 1927 elején, a Népszövetség komolyan intervenált volna a román kormánynál, az 1927 decemberi excesszusok nem következtek volna be.

A zsidó kisebbségek helyzete Kelet- és Délkelet Európában azért is súlyosbodott, mert a zsidók nem rendelkeznek, minthogy a többi kisebbségek, saját többségi állammal, amely érettekük sikra szállana. A Zsidó Kisebbségek Jogait Védő Tanács ezért azt javasolja, hogy a Népszövetség speciális legalizálást biztosítson a kisebbségek felszólamlási jogainak. Ezt intézményesen kell megcsinálni,

mert olyan jogokról van szó, amelyek nem lebeghetnek a légüres térben. E felszólamlási jogokat gyakorolhassák, vagy a kisebbségek parlamenti csoportjainak képviselői, vagy ilyen hiányában az illető kisebbség központi szervezete. De ezektől függetlenül is jogot kell adni egyes kisebbségi szervezeteknek a Népszövetséghez való apellálásra akkor is, ha ezek a szervezetek nem abban az országban működnek, ahol a sérelmek történnék, hanem más állam területén. Lényeges, hogy ez a szervezet a kisebbségek jogainak védelmét tűzze ki célul.

3 napja van még az **OLCSÓ WALLACE**

előfizetésére

Kivágandó és azonnal beküldendő

EMANUIL VIDOR cégnek ORADEA, B-dul Reg. Ferdinand 2. U. K.

Ezennel megrendelem a 15 kötetes **olcsó Wallace-sorozat**ot **vászonkötésben**

kötetenként 85 Lei kedvezményes áron. Havonként 2 kötetet veszek át 170 Leiért.

1. A köteteket személyesen veszem át
2. A köteteket postán kérem. A 170 Lei-t és portóköltiséget tessék utánvételezni. (A nem kívánt törlendő)

olvasható aláírás _____

pontos cím _____

foglalkozás _____

KEDVEZMÉNYES ÁR 85 Lei VASZONKÖTÉSSEN DANTE KIADÁS

Értesítés!
Megnyílt a főváros, București központjában a

„Hotel Venetia“
Str. Pictor Grigorescu 12. szám.
(Az A bene Palace-al szemben.)
100 modern berendezésű szobával, központi tütés, minden szobában hideg- és melegvíz. Lift, fürdő és telefon áll a vendégek rendelkezésére. Nagyon előnyös árak. Utazó urak a tarifából 25% rabatot élveznek.

Tisztelettel
„Venetia-szálloda“ vezetősége
MOISESCU tulajdonos.

Hotel Venetia
STI
mél felsze-
őzfűtés, lift,
vasótere és
Buffet.
szobákra!
hatalmas ün-
onferencia dr.
mellett folyt
a kulturpro-
ek meg a hoz-
detét a szava-
itachduth meg-
tság előterjesz-
tározatokat fo-
és ennek kö-
hogyminden
ejének megfe-
a sákel akció
ban.
Barisszianak a
okra vonatkozó
esti ülésen za-
bszkar, Engel-
Péterffy Endre,
usokot a kos-
szia adonjai,
Barisszia adon-
gyváradí Bialik
pary László a
ab dévai és
hérvári barisz-
szédet Giszka-
zakénekhez,
ében Fischer
Tihanyi Dezső,
ja foglalta el
leg beszédben
és a konfe-
latban lezárta.
kothon
a Délvasut
strasse 15.
sch.
közködásra
vezetés.
as. — Férfi
thonban. —
enőhelyek.
ri és téli sport.
művészi
yösebben
Albert
Regele Ferd-
szerezhető be.
16.000 leiért.
vezmény!!
megadott rajz
Keletben
ZGÓ
pokla
főszerepben:
ertson
elmei

SPORT

A Jugoszláv válogatott nyerte el az aranykupát Ünnepnapj erec mányek

(Bucuresti-Bukarest, május 11. Az Uj Kelet tudósítójától.) Május 10-én az egyesülési ünnepségek keretében játszották le a hatodik Jugoszlavia-Románia aranyserleg-mérkőzést, amely 3:2 arányban Jugoszláv válogatott győzelmei végződött. A mérkőzést tizenhárom ember nézte végig és megjelent azoni Miklós herceg, Ileana hercegnő, a kormány számos tagja, a diplomáciai testület, valamint számos polgári és katonai előkelőség. Délután öt órakor kezdődött meg a játék Braun bécsi bíró sip-jelére és a román csapat óriási erőfeszítéssel igyekszik minél előbb előnyt elérni. A 20-ik percben Giurgiu-Cipcean-Tencer trió együttes kidolgozását a szabadon álló Subesianu közlelő védhetetlenül belővi. A 36-ik percben a román csapatársor szép támadást vezet a jugoszláv kapu ellen, ahol nagy kavargás támadt, melynek zürzvarában Boros gölt lő. A játék további folyamán változatos küzdelem folyik. A második féldőben az erősebb fizikumú jugoszlávok átvették a tempó diktálását és már a második percben Laborics gölt lő. Az eredmény feltűzette a jugoszlávokat, akik kemény és durva játékmóddal letörték az amugyis kimerült gyengébb fizikumú román csapatot. A 22-ik percben Hitrec szép lövéssel egyenlít és a 33-ik percben pedig ugyanó rugta a jugoszlávok győztes gölját. A román csapat elkeseredetten küzdött az egyenlítésért, de csak három kornert ért el, melyeket nem tudtak göllá értékesíteni. A jugoszlávok összjátéka felülmúlta a technikailag fejlettebb román csapat játékát. A román csapatnak az okozta a veszét, hogy az összjátéka nem volt, jó mert a játékosok nagyrésze nem is ismerte egymást és így hiábavaló volt a védkimerülésig menő önfeláldozásuk és egyéni tudásuk.

Kolozsvár kombinált csapata legyőzte a váradiakat

Nagyvárad, május 11. Kolozsvár-Nagyvárad válogatott 2:0 (1:0). A kolozsvári csapat óriási fölényvel győzött a váradiak felett. Az első gölt a 20-ik percben tizenegyesből Chifor lőtte, a második gölt szintén ő lőtte a második féldő 22-ik percében egy husz méteres szabadrugásból. A kolozsváriak játéka kivívta a váradi közönség teljes elismerését.

Kolozsvári eredmények:

KAC-RMS 2:2 (2:1). Biró: Muresan.

Influenzánál

és az összes légzőszervek hurutos bántalmánál, mint köhögé, rekedtség, stb. valamint a gyomorégésnél a legjobb a

Málnási SICULIA gyógyviz

Mindenütt kapható!

Társaskirándulás Olaszországba f. é. május 31-junius 15. között

Középosztályhoz tartozó intellektuelek részére kirándulás feledhetetlen élmény. A program felel Velencét, Florencét, Rómát, Nápolet, Pompejót, Abbaziát, stb. Részvételi díj az összes költségekkel 16.500. **Jelentkezés május 20-áig.** - Részletes felvilágosítás **Erdész Imre** mérnök urat **Bukarest**, Calea Victoriei 168. (Telefon 218/39) E hirdetés csak egyszer jelenik meg.

Sodronyipar- CFR 2:1 (1:0). Biró: Selicaru.
Torda. Haggibor-TSC 4:3 (2:1). — Haggibor-Évegyvár 1:1 (1:0).
Temesvár. AMTE-AAC kombinált-Temesvár kombinált 4:1 (3:1). Kinizsi-Gloria 1:0 (1:0).
Arad. Gloria-CFR-ATE 3:3 (1:1). AAC-Olimpia 10:1 (4:0).
Budapest. Ferencváros-Sabaria 6:0.
Páris. Angol-francia profi válogatott 4:1.

Rejtélyes mérgezési tünetekben megbetegedett a kolozsvári tábla főügyésze

(Cluj-Kolozsvár, május 11. Az Uj Kelet tud.) Dr. Ilea kolozsvári táblai főügyész és nővére csütörtökön délelőn gyanús körülmények közt megbetegedtek. A főügyészen az ebéd elfogyasztása után mérgezési tünetek mutatkoztak, valamint nővérén is és irtózatot kínok között göresösen fetrengtek a földön. A főügyészt és nővérét beszállították a belgyógyászati klinikára, ahol dr. Hagiagiu professzor vette kezelés alá őket. A sürgős beavatkozás után sikerült a mérgező romboló hatását ellensúlyozni és a főügyészt, nővérel együtt, megmentették az életnek. Megállapítást nyert, hogy Ilea főügyész és nővére szervezetebe az ebéd alatt elfogyasztott spenótba jutott be a mérgező és egyes jelek arra mutatnak, hogy a főügyész mérgezésnek esett áldozatául. A mai napon a belgyógyászati klinika a következő orvosi buletint adta ki:

Orvosi buletin dr. Ilea Liviu főügyész május 8-ától belladonna mérgezési tünetivel a belgyógyászati klinikán kezelés alatt van. Jelenlegi állapota jó, hőmérséklet 37, pulzus 88. Pár nap mulva teljesen gyógyultan el fogja hagyni a klinikát.

A mérgező idegen eredetű táplálék utján jutott a szervezetbe. A belgyógyászati klinika igazgatója

Közzétették a május 10-iki amnesztia szövegét

Homályos kitételeket tartalmaz az amnesztia-rendelet

(Bucuresti-Bukarest, május 11. Az Uj Kelet tud.) A ma délutáni bukaresti lapok közlik a május tizediki amnesztia-rendelet szövegét. Ez a szöveg meglehetősen hézagos, több homályos részletet tartalmaz, úgyhogy a bukaresti lapok sem tudnak igazolni rajta s azt írják, hogy az igazságügyminiszternek külön végrehajtási utasítást kellett volna szerkesztenie, amely megmagyarázza az

egyes kitételeket, főképen azt, hogy mit ért a rendelet politikai büncselekmény alatt s milyen kritériumok szükségesek ahhoz, hogy valaki ebben a politikai kegyelemben részesülhessen. A fővárosi lapok által leközlött amnesztia-rendelet szövege így hangzik:

1. Amnesztiaiban részesülnek minden azon politikai büncselekmények, amelyek a büntetőtörvénykönyv, vagy az or

szág más speciális törvényének paragrafusaiba ütköznek, amelyet román állam polgár követett el 1928 december elsejéig, továbbá azok, amelyek még nincsenek kiderítve, vagy amelyek ügyében a vizsgálat még nem fejeződött be, avagy még nincs végleges ítélet.

a) Nem kapnak amnesztiát a gyilkossággal, rablással, hűtlen kezeléssel, gyújtogatással, robbantással kapcsolatos büncselekmények, melyeket egy személy, vagy kollektív társaság követett el.

b) Közhivatalnokok, kik visszaéléseket követek el.

c) Akik visszatérő büncösök, az utóbbi három év alatt ugyanazért a büncselekményért el voltak ítélve és hat hónapnál nagyobb büntetést kaptak.

2. Az amnesztia vonatkozik az orgadákra és a büntársakra is.

E szöveg alapján, amelyet lehet, hogy hiányosan közöltek a bukaresti lapok, még kombináció sem lehetséges és meg kell várni a részletes jelentést, hogy kikre vonatkozik voltaképen az amnesztia-rendelet.

Mahaes székrekedés, vastagbél kataris, gyomorbagaj, puffadás, vértörődés, sárgaság, aranyeres csomók, esipőfájás eseteiben a természetes „Ferenc Jó zsefa” keserűvizet reggel és este egy-egy kis pohárral beveve, rendkívül becses házi szer. Klinikai megfigyelések tanúsága szerint a Ferenc Jó zsefa viz még ingerlékny belü embereknél is fájdalom nélkül hat. Kapható gyógyszerárúháiban, drogériákban és fűszerüzletekben.

MEGNVILT!

A Nagyváradról előnyösen ismert GROSZ-féle orth. köcsér étterem tulajdonosa Temesváron a Loydsor 11. sz. alatt ujjonnan alakított, ma en hídjénával berendezett udvar helyiségében **fiókok nyitott.**
Olcsó abonoma! Lakodalmak és bankettek rendezését vállalja!
Az étterem a gyárvárosi Rabbinátság felügyelete alatt áll.
Temesvár Llyedsor 11. sz. Nagyvárad Zöldfa-ucca 10.

A bolygó zsidó

Eugen Sue világhírű regénye két hatalmas kötetben - 400 lejjert kapható az Uj Kelet könyvosztáiban.

Rádiózik? Jár operába?

akkor nem nélkülözheti a legujabb Operaismertetőt

Az opera és zeneirodalom remekműveit kimerítően ismerteti és nagy számu kottapéldánnyal illusztrálja.

Eddig megjelent:

Gounod: Faust	ára 34.-
Wagner: Lohengrin	„ 34.-
Bizet: Carmen	„ 34.-
Verdi: Aida	„ 34.-
Puccini: Turandot	„ 34.-
Erkel: Bánk bán	„ 34.-
Mozart: Figaro lakodalma	„ 68.-
Poldini: Farsangi lakodalom	„ 34.-
Leoncavallo: Bajazzók	„ 34.-
Thomas: Mignon	„ 34.-
Erkel: Hunyadi László	„ 34.-
Puccini: Tosca	„ 34.-

Kaphatók az UJ KELET könyvosztályában.

KÉT UJ ANÓDPÓTLÓKÉSZÜLEK

Helyettesítse anódtelepét anódpótlókészülékkel, amely egyenesen az erősáramu hálózatból szállít Önnek anódcáramot.

- 3003 típus 6 különböző anódfeszültséggel 180 Volt-ig és 3 negatív rácselőfeszültséggel, amely 40 Volt-ig változtatható.
- 3002 típus 6 különböző anódfeszültséggel 180 Volt-ig.
- 372 típus 2 változtatható anódfeszültséggel 150 Volt-ig.
- 3005 típus egyenáramu hálózat részére.

Minden feszültségben szállítható.

Radio céljára

Női és férfiruhákat vegyileg fest, tisztít Unió Cluj

EGY

Az Ezra kérdésről. a palesztin problémát előadását tartja a... Ezra, ifjú következő szuverenit... letn épeit. Britanciu dominiun dese. E k és az egés sabb prob talános énak. At adást Leib ban több Kohn Hil Hamburg Hamburg város jel velet. A koloz reskedeln gárdája a desével 1 u. 5 órai góben, F célu müs gram: Ad na. Bohn Grethe H lyam. Hol a műked ballet, elő ma. Nyul a műkedv és két hig Nagy Del nekli Gre I felv. elő Beléptidij telező.

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Ön... keresek kat, ig...

Arjegy

EGYESÜLETI ÉLET

Az Ezra mai vitadelutánja az arab kérdésről. A Brit Hanoar Ezra folytatja a palesztinai ujjáépítéssel kapcsolatos problémák megvitatását. Második vitaelőadását ma délután félnyolc órakor tartja a Kötő-u. 5. sz. alatti klubhelyiségben kolozsvári csoportjai (egyetemi Ezra, ifjú Ezra, Ceiré Cion) részére a következő témáról: Palesztina állami szervezése. Palesztina és a Közelkelet népei. Palesztina és az Imperium Britanicum. Palesztina, mint hetedik dominium, a palesztinai parlament kérdése. E kérdések a palesztinai zsidóság és az egész zionista mozgalom legsúlyosabb problémái közé tartoznak és az általános érdeklődés középpontjában állnak. Atárgyat ismertető bevezető előadást Leichtmann Andor tartja, a vitában többek között részt vesznek dr. Kohn Hillel, dr. Herskovits Ferenc, dr. Hamburg Józsefné, dr. Szőnyi Géza, dr. Hamburg József. A vitában, mely nyilvános jellegű, minden érdeklődő résztvehet.

A kolozsvári magántisztviselők és kereskedelmi alkalmazottak műkedvelő gárdája az Orpheus zenekar közreműködésével 1929 május hó 12-n, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel a Szövetség helyiségében, Farkas-u. 7. sz. alatt jótékony célú műsoros tánedelutánt rendez. Program: Ady-verseket szaval Gabriel Erna, Bohm Still, wie die Nacht éneklő Grothe Hartmann, Analfabéta tanfolyam, bohózat egy felvonásban, előadja a műkedvelő gárda, Brahms: magyar ballet, előadják: Vass Piri és Nagy Delma, Nyulbohózat 1 felvonásban, előadja a műkedvelő gárda, Dvorák: Humoreszk és két gyöngy, előadják: Vass Piri és Nagy Delma, Lovotta: Valahol messze... éneklő Grothe Hartmann, Lux. Vigjáték 1 felv. előadja a műkedvelő gárda. Tánc: Beléptéj nincs, a műsor megváltása kötelező.

Önálló kozmetikust

keresek **Bucurestibe**. Referenciákat, igényeket a kiadónivatalba „Bucuresti” jelgére.

Cserépkályhák

legszebb kivitelekben színekben, modellekben és nagyságban. **Elsőrendű gyári árak.** Kérjen árajánlatot!! **„Terracotta”** cserépkályha gyár terakat **Brassó, Vasut-u/3/a**

Rakett ujdonságok!

**Cochet
S. A. I. L.
Hazell**

**Világmarkák!!
Sportszerű!
Jó!
Olcsó!**

Schuszter Emil
Cluj.

A véletlen rendőrkezre juttatta a Waldemaras elleni merénylet egyik tettesét

Berlin, május 11. Kovnói jelentés szerint a kokodári vasútállomáson a rendőrség őrizetbe vett egy fiatalembert, aki Voziljus műegyetemi hallgatónak mondotta magát, mert alapos ellene a gyanu, hogy ismeri Waldemaras miniszterelnök ellen elkövetett merénylet tetteseit, sőt esetleg részese is a merényletnek.

A fiatalmer letartóztatásának körülményei igen érdekesek. Voziljus sulyos börtöndőt cipelt a váróterem bejárata felé, amikor a táskában lévő dinamitpatronok egyike felrobbant és az explozió leszakította a főiskolai hallgató három ujját. A rendőrség közegei átkutatták a

börtöndőt és abban nagymennyiségű robbanóanyagot és olyan kézigranátót találtak, amilyeneket az Operánál elkövetett merénylet alkalmával használtak. A letartóztatott hallgató beismerte, hogy része van a merényletben, de tettestársait eddig nem árulta el.

A budapesti bankok likvidálták Krausz Simon ügyeit, de lehetetlenné tették a tönkrement bankár további tőzsdéi üzleteit

Krausz Simon kénytelen volt kilépni a Giró-egyletből és így nem köthet többé üzletet a budapesti tőzsdén. Izgalmak a Krausz Simon bankházában elhelyezett magánletételek miatt

Bécsbe menekült Krausz Simon a teljes összeomlás elől

Budapest, május 11. A Krausz Simon fizetési zavarából támadt bonyodalmak első etapja befejeződött.

A budapesti tőzsdén a keddi fizetési napon számolták el a Krausz Simon által kötött üzletek legtekintélyesebb részét

és miután ez a lebonyolítás minden fennakadás nélkül megtörtént és mert a jövő hét keddjén rendezésre kerülő engamentokhoz is biztosítva van a fedezet, meg lehet állapítani, hogy

Krausz Simon ügyeit a budapesti tőzsde likvidálta.

Ezzel elhárult a magyar közgazdasági élet terén az a válság, amely elkerülhetetlen lett volna, ha a bankok nem adják össze a csendes likvidáláshoz szükséges összeget, hanem publikálják Krausz Simon bukását. A likvidációt a bankok megbízásából Stein Emil, a Kereskedelmi Bank, Pásztor Miksa, a Pénzügyi Központ és Halmi Miklós, a Magyar Állami Bank vezérigazgatója végezték. A likvidálás befejezőseként

Krausz Simon bejelentette a Giró-Pénzjegyletből való kilépését.

Az, aki a budapesti pénzügyi piacot egy kevéssé is ismeri, tudja, hogy ezzel a bejelentéssel egy évtizedek óta folyó harc nyert befejezést, ezuttal a bankok győzelmével. Nyílt titok volt mindig a budapesti pénzügyvilágban, hogy Krausz Simon nem grata persona a bankok és főleg a bankvezérek szemében. Irigység, féltékenység és nem egy oldalról gyűlölet kísérte szereplését. Sokan érezték és tudták, hogy Krausz Simon külön és több náruk és ezt nem tudták elviselni.

Most, hogy Krausz Simon bajba jutott, megmentették ugyan a tőzsdét, de egyúttal leterítették Krausz Simon, akinek a Giróból való „önkéntes” kilépése azt jelenti, hogy ezután a tőzsdén saját nevében nem köthet üzletet.

A legesapongóbb fantáziájú börszpekuláns sem mert volna legvakmerőbb álmában sem gondolni arra, hogy ez valaha bekövetkezhetne.

A szerencsétlenül végződött tranzakciók másik következménye, hogy Krausz Simon kénytelen volt lemondani a Nova elnökségéről is, amit a Nova közeli közgyűlésén fognak publikálni.

Ezeknek az ügyeknek a likvidálásával azonban Krausz Simon még nincs túl mindenben. Kétségtelenül

sok gondja lesz még Krausz Simonnak külföldi engamentjei rendezésével és sok izgalmat ígér a Krausz Simon bankházában elhelyezett magánletételek kérdésének rendezése is.

Amikor a fizetési nehézségeknek híre ment, a bankár ügyfelei — többnyire

Krausz Simon személyes hívei és barátai — érdeklődtek letétjeik sorsa felől. A kapott megnyugtató felvilágosítások folytán

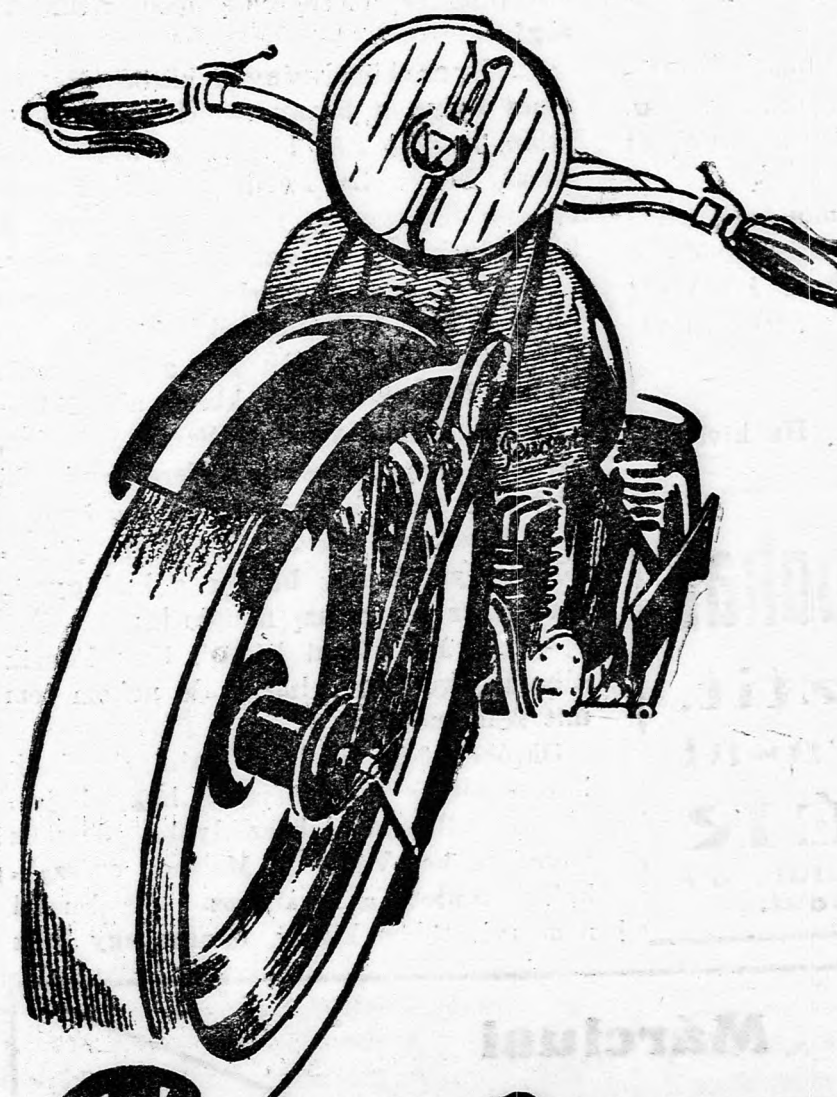
az ügyfelek szívesen adtak halasztást ezeknek az ügyeknek a rendezésére, csak egy komitens nem volt hajlandó várni

és követelte az azonnali elszámolást. Az illető duszagad, előkelő ur, a kereskedelmi érdekképviselet egyik vezető egyénisége, országgyűlési képviselő, tagja a tőzsdetanácsnak és — Krausz Simon egyik legjobb barátja.

Bécs, május 11. Bécsi lapok jelentése szerint Budapestről tegnap az osztrák fővárosba érkezett Krausz Simon, a budapesti pénzügyi piac egyik legzseniálisabb volt fezőrje, akinek pénzügyi összeomlása az utóbbi időben nagy feltűnést keltett. Krausz Simonnak ez a bécsi útja, melyet nyugodtan lehet menekülni

nevezni, a „Neues Wiener Journal” szerint annyit jelent, hogy anyagi ügyeinek rendezése teljesen reménytelennek tekintendő. A Krausz bankcég tőzsdéi kötelezettségeit a budapesti bankok fedezték. Azonban nem voltak hajlandók arra, hogy Krausz Simon megrendült üzleti vállalkozásainak szanálását magukra vállalják. A visszautasítást Bécsben úgy magyarázzák, hogy a cég üzleti könyveinek átvizsgálása után a bankok helyesebbnek tartották, ha az egész vállalkozást sorsának engedik át. Krausz Simon ennek következtében jónak látta Budapestet elhagyni, hogy az esetleg rá váró sulyosabb következményeknek elejét vegye. A helyzetre jellemző, hogy a budapesti pénzügyi központ energikus cáfolatot ad ki azzal a hírrel szemben, hogy Krausz Simon üzleteinek szanálásában részt venne. A Krausz-cég, mondja a vállalat, sohasem volt tagja a pénzügyi központnak.

Megérkeztek a híres kerékpárok és motorkerékpárok

Képviselők:

- Arad: „Motorica”
- Bacau: „Auto-Technica”, Al. Abramovici.
- Baia-Mare: Weisz Mór.
- Barlad: Lazare Manole.
- Botosani: Carol Ankele, Cal. Națională 168.
- Bazargic: Vaharsag Gut-suzian.
- Cluj: „Elbe”, Str. Memorandului.
- Cernauti: „Auto-Sectia”, Leo Schneeberg, Str. I. C. Brătianu 2.
- Focsani: George Popescu.
- Jimbolia: Ioan Pataky.
- Lugoj: Bruder Auto-Garage, Str. Reg. Ferdinand.
- Mangalia: Cleovulos Elefteriadis.
- Piatra-N.: Palatul Diamantelor, Arnold Aronovici.
- Ploesti: S. Theimin „La Harpa”, Str. Franceză.
- Regh. Sasos: Martin Theil Satu-Mare: Josef Melchner & Co.
- St. George: Arpad Huttera.
- Sighisoara: Maschien-Abteilung S. S. L. V.
- Sibiu: A. Babos.
- Tg.-Mures: „Auto-Sport”.
- Tesceni: „La Inger” Ch. Steinberg.

Geugeot

Vezérképviselő:

S. I. M. C. O. Societate Anonima Română
Bucuresti, Str. Alexandru Lahovari 14.

Hogyan történt Ferdinánd bolgár cár lemondása?

A pártvezérek kényszerítették lemondásra Ferdinándot az elvesztett háború után

Jovanovics Jovan volt jugoszláv külügyminiszter és londoni követ „Első abdikáció” címen érdekes vizsacsmélekezést írt a „Trgovinski Glasnik”-ba Ferdinand bolgár cár lemondásának részleteiről.

A fegyverszünet megkötésének harmadik napján, miután Lukov bolgár tábornok Szalonicában aláírta Franchet d'Espereyvel a szerződést, Szófiában tanácskásra ültek össze a bolgár politikai pártok vezérei. Az összejövetelen először Malinov dr. kabinetjének jelenlévő tagjai beszéltek, majd a katonatisztek tartották szónoklatokat.

A legfelső katonai parancsnokság vezetője, dr. Ljapesev volt az értekezlet legérdekesebb szónoka és amíg beszélt, egy demokratá közbeszólt:

— Valami újat szeretnénk hallani.
— Én az önök véleményét szeretném hallani Macedóniáról.

— Macedóniára, amelyért annyit vérfolyt el, mi már kereszteset vetettünk — hallatszodt más oldalról. Nekünk csak Bulgária marad és erről kell gondoskodnunk.

Ljapesev tábornok, a jelenlegi bolgár miniszterelnök, ezután a következőket mondotta emelt hangon.

— Kell, hogy Ferdinand cár elégtételt adjon a bolgár népnek.

A teremben halotti csend lett. Senki nem válaszolt.

— Ismétlem — mondotta Ljapesev — Ferdinand cárnak elégtételt kell adnia, a bolgár népnek. Követelem, hogy mindenikünk nyilatkozzék.

Amíg Ljapesev beszélt, a szófia udvarban egy másik komoly jelenet játszódott le. Dr. Malinov bolgár miniszterelnök, nem várva meg a pártvezérek értekezletének végét, audiencián jelent meg Ferdinandnál. Malinov azért jött, hogy a cár felszólítsa, hogy mondjon le a trónról.

— Hogy fogadták a pártvezérek a fegyverszünet feltételeit? — kérdezte érdeklődve I. Ferdinand.

— Felség, jobb lenne, ha magáról gondoskodnék. — hangzott a komoly válasz. A király egy pillanatra megrezsent. Ő vele így nem szoktak beszélni.

— Ezzel ezt akarja mondani, mint amit én mondtam a minisztereknek, amikor fávazásra szólítottam fel őket? — Tökéletesen azt. Csak a szerep változott meg, Felség!

— Nincs más kiút?
— Nem mondhatnám. . . Ha kívánja, . . .

Férfi kalapokat
fest, tisztít,
formál és vasal
FEHÉR
Strada Memorandului (volt
Unió-u.) 21. Redout.

Márciusi
Bak **Dreher** **Dácia**
Haggenmacher
sörök
Szent György

hívja meg az összes pártvezéreket és érdeklődjek náruk.

A történelmi kihallgatás ezzel véget ért.

Es még aznap október 2-án megkezdődtek a konzultációk. Minden ismert politikai kihallgatáson jelent meg Ferdinand cárnál.

Todorov Todor, a néppárt vezére volt az első. A király igen sokáig tanácskoztat vele. Az audiencia roppant izgalmas lefolyása volt.

— A feltételek borzajmasak. El kell vetni őket. Még nem késő. A németek segítségét fognak küldeni. Folytatni kell a háborút tovább — hangzott a király dühösen, fel-alá sétálva.

— Felség! A nép többé nem fog fejevert emelni sem franciára, sem angolra. A nép vagy a kormány ellen fog fordulni, vagy fegyversen hazatér. Mit adhatnak a németek? Tíz batallion? És ezzel háburuzunk? Egyébként Németországban most van alakulóban egy tisztára parlamentaris kormány, amelyben a szocialisták is részt vesznek és a szocialisták a háború ellen vannak. És mi lesz Felség, ha a katonák felfegyverezellen hazatérnek, kiékezik; elégedetlenül és elkecserekedve a kormány és a korona ellen? Ezért jó volna, ha Felséged kész lenne a legnagyobb áldozatra a népről. . .

A király nem felelt csak sétált és lépései visszafütyköltek lelkiállapotát.

— Felség! Én csak a tiszta igazat mondtam, őszintén, mert itt a népről és a dinasztiáról van most szó.

— Borisz herceggel akar egyezséget kötni és engem megbilincselve oroszországba küldeni? — kiáltotta dühösen a cár, majd székébe vetette magát, arcát szép, jól ápolt kezével takarta el. — Mi rosszat tettem Bulgáriának, amelyet már harminckét éve szolgáltam? — fa kadt ki a király. Hány álmatlan éjszakai virasztottam át az ország sorsa felett fűnődve. Miért ez a sötét halátlanság?

— Ilyen körülmények között, Felség, nincs helye a huzavonának. Azt akarja talán, hogy a nép ide jöjjön ablaka alá azzal, hogy: Le Ferdinánddal! Higgye el jobb, ha gyorsan lemond a trónról. A külföldnek mondja azt, hogy nem akarja elfáradni, esm eserbahagyni szövetéseit, sem nekikülök békét kötni.

Todorov Todor után jött a többi politikus. Radoszlavovon kívül aki 1915-1918-ig háborút vezetett Szerbia ellen, mindenki azt tanácsolta Ferdinand királynak, hogy hagyja el az országot.

A következő éjszaka Bulgária jövődó királya, Borisz herceg a hadügyminiszterhez lépvé, azt mondotta:

— Atyám utazni készül. Ugy látszik elhatározta, hogy elmegy de nekem sem mit sem mondott.

Október 3-án Malinov miniszterelnök háromszor is megkísérelte, hogy bejusson Ferdinand lakozóhelyébe de nem engedték be. Végül is Malinov erőszakkal, berontott a királyhoz. Ferdinand nem volt többé király, hanem egy börtönember.

— Ez a közönet tehát? Nekem, aki egész életemet Bugária javáért szenteltem. Én emeltem fel a sárból ezt a paraszt államot, utakat építettem, vasutat vezettem be, hidakat emeltem, kikötőket létesítettem. Erte dolgoztam éjjel-nappal. Mi volt azelőtt Bulgária? Vagy valami az államom, amelyben nekem ne volna részem?

— Itt van a lemondásom. Vegye át a lemondó rekedjen a király, átadja a hatalmat Malinovnak az okmányt, amelylyel megfosztotta magát a királyságtól.

— Felség! Itt az ideje, hogy felkészüljön. Mennie kell — mondogatta Malinov — várja a vonat.

— Miért menjek el? Miért nem hagyjak itt? Hova mehetek? Hazám se legyen!

— Talán Ausztriába, Felség.
— Ott sem kellek.

Ugyanaznap éjfélkor Szófiától két kilométernyire egy kis elhagyott állomáson, ahol ez alkalommal csak néhány miniszter és katonai tisztek voltak, egy autó állt meg.

Két király lépett ki az autóból: a volt király és az új király. Mindketten bemennek a szalonkocsiba. Az ex király körülnézett maga körül, mint ha valami várna.

Elérkezett az indulás ideje. Az apja átölelte fiát, kezét fogott Malinovval is, majd a belügyminiszterrel és így

A CLUJ
Tacámul
ezüstáruháiban
készült minden darab evőeszköz és dísz tárgy ezen gyárjellettel van ellátva.
800-as Hírnökség!
Gyártmányaim minden jobb ékszerüzletben megvásárolhatók. — Vízonteladók: „TACAMUL” ezüstáruháza Cluj, Strada N. Iorga 11/A
Teljesen 4-1-22

szólt:
— A királyi lemondásom előtt kineveztem legfelsőbb katonai parancsnoknak.
Ezek voltak az ex király utolsó szavai Bulgária területe. A vonat elindult és magával vitte Ferdinandot oda, ahonnan 31 évvel ezelőtt Bulgáriába jött, mint osztrák hadnagy. Ez volt az első lemondás. Utána következett először a szultán, majd Ausztria császára és Magyarország királya és végül a német császár követte Ferdinand példáját.
Ferdinand király most bojong a nagy világban és a világ legkülönbözőbb részein nemes lepkékre vadászik, a szultán és az osztrák császár meghaltak. II. Vilmos pedig Hollandiában új családjában él és írja császárságának történelmét.

A MATILD-víz
borral keverve a legkellemesebb italt ad.

Háromévi börtönre ítélték a budapesti szocialista ellenzék vezérét

A főtárgyaláson tartóztatják le a vádlottat

Budapest, május 11. A szociáldemokrata párt ellenzékének vezére, dr. Kiss Jenő ügyvéd, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag, súlyos vádakkal vádolva állott a büntetőtörvényszéken dr. Török Öcsé kuriai bíró tanácsa előtt. Kiss Jenő az ügyészség társadalom elleni izgatással, osztrák elleni izgatással, király-ság intézménye elleni izgatással, király-jog intézménye elleni izgatással vádolja. Egy röpirat miatt került a vádlottak padjára dr. Kiss Jenő. A röpiratot a szociáldemokrata ellenzék adta ki „Vissza a tömegekhez” címmel.

Elismerte, hogy az inkriminált röpiratot ő adta ki, de nem volt hajlandó megnevezni, hogy ki írta a szöveget. Szerinte a röpirat tartalma nem képez büncselekményt, hivatkozott Apponyi Albert gróf kijelentésére, amely szerint Magyarország alparlamentarizmus van, ahol senkit sem lehet meggyőzni és az ország fejlődése az abszolutizmus felé terelődik.

A szociáldemokrata párt múlt esztendői kongresszusán már jelentkeztek azok az ellentétek, amelyek a szociáldemokrata párt kebelén belül szervezkedő ellenzék felfogása között kiéleződtek. A szociáldemokrata ellenzék felfogásnak adott visszhangot az a röpirat, amelyet a múlt esztendőben a munkásság között terjesztettek.

Az ügyész vádbeszédében hivatkozott Vágó Béla, Kun Béla és Garami Ernő ténykedésére és kijelentette, hogy ezek a ténykedésére és kijelentette, hogy ezek a amikor a vádlott védekezését hallja. Szegorú ítéletet kért, a védő ezzel szemben a vádlott felmentését kérte, majd a vádlott az utolsó szó jogán szólalt fel és kijelentette, hogy olyan emberrel nem lehet vitatkozni, mint az ügyész, aki Kun Bélát Garamival egy platformra hozza.

Tizenegy órakor nyitotta meg a tárgyalást Török elnök és Kiss Jenő védője mindjárt elnapolási kérelmet terjesztett elő. A két heidézett tanu: Peyer Károly és Farkas István országgyűlési képviselő ugyanis nem jött el a tárgyalásra, mert mint megüzenték, a költségvetési vitával vannak elfoglalva.

A bíróság büntösnek mondotta ki a vádlottat izgatás büntetésében és izgatás vétségében és ezért háromévi börtönre ítélte. Egyben elrendelte a bíróság a vádlott azonnali letartóztatását, a tárgyalás befejezése után fogházhoz vezettetve az ügyészségi fogházba.

Dr. Lindmayer Béla, a vádat képviselő ügyész ellenzte a tárgyalás elnapolását és a törvényszék azt nem is rendelte el. Ezután Török elnök maga kezdett bele a terjedelmes röpirat felolvasásába. A tárgyalás megnyitása után a vádlott kijelentette, hogy nem érzi magát bűnös-

Rádiók, alkatrészek, autó és rádió-accumulátorok
legjobb minőségű jutányosan beszerezhetők „AGIL” electro-technika vállalatnál
Cluj, Str. Reg. Maria 45. Telefon 2-18. szám
Bismarck tervűltés! Jantómű hely!

A levél

Páris, konferenciát a hitelezők Omen Jourkat, amely

Ma Kutkeze

E h

London, teni tanár tartott a nyairól s a nagy kitalálásai güket a fokozhatóságai adózására. a magas é

Kor tek Pél

London, vényhezás felolvasása a jövő leg a munkat nyuló tört emlékezik

Olcso ár, kedvező fizetési feltételek!

Arme

A jóvátételi konferencián egyelőre levették a napirendről a német annuitások felosztására vonatkozó vitát

Páris, május 11. A jóvátételi szakértői konferencián ma délután három órákor a hitelezői államok tartottak értekezletet. Owen Joung itt kifejtette azokat az okokat, amelyek miatt késik a német tele-

gációnak közvetítő javaslatára adandó válaszigyűléke.

Schacht egyébként a hitelezői államok fődelegátusainak értekezlete után hosszabb megbeszélést folytatott Stamp an-

gol fődelegátussal.

Páris, május 11. A jóvátételi szakértői konferencián — beavatott helyről származó információk szerint — egyelőre levették a napirendről a német annuitásoknak a hitelezői államok közötti felosztására vonatkozó vitát.

A német delegáció még nem terjesztette elő ellenjavaslatát Owen Joung tervezetére.

A francia tözsdére az utóbbi hetek fordulatai a jóvátétel kérdésében nem voltak hatással. A tözsde hangulata továbbra is bizakodó és pénzügyi iszervadó körökben biztosra veszik a jóvátétel kérdésének sikeres megoldását.

Málnási Mária-forrás

Természetes alkalkikus sósgyógyvíz. A legjobb nyákaoldó gyógyszer. Gyomorégést azonnal megszüntet. — Mindenütt kapható!

Kutkezelőség: Brassó. Főlerakat: Bognár & Szántó Rt. Cluj-Kolozsvár. — Telefonszám: 72.

Egy angol tudós szerint a nagy sarki hidegről szóló tudósítások — kitalálások

Stephanson szerint a sarkvidék klímája nem zord, sőt ő izzadó eszkimókat is látott

London, május 11. Stephanson egyetemi tanár az oxfordi egyetemen előadást tartott a sarkvidékek klimatikus viszonyairól s azt igyekezett bizonyítani, hogy a nagy sarki hidegek csak a sarkutazók kitalálásai abból a célból, hogy dicsőségüket a kiállott szünetek feltárással fokozhassák. Az egyetemi tanár meteorológiai adatokat sorolt fel állításai igazolására. Szerinte kétségtelen tény, hogy a magas északon fekvő Izlandon január-

ban legtöbbször csak egy-két fokkal hidegebb a hőmérséklet, mint az Alpsek déli oldalán, vagy Olaszországban s ehhez képest alakulnak a Jeges-tenger többi szárazföldjeinek klimatikus viszonyai is.

A professzor egyik sarkvidéki utja alkalmával a magas északon fekvő sarkvidéki szigeten nem kevesebb mint száz-harminc különböző fajtájú virágos növényt talált. Ez is kétségtelen bizonyi-

téka annak, hogy a sarkvidék klímája nem zord. Gröland déli partjain Stephanson gyakran látott izzadó eszkimókat, amint szunyogokat kergettek s a folyók partjain kerestek enyhülést a nagy meleg ellen. Előadásának végén a professzor illetékes tényezőknek figyelmeibe ajánlotta, hogy a sarkvidékeken több millió iramszarvast lehetne tenyészteni, ami a világ husellátása szempontjából óriási jelentőséggel bírna.

Konzervatív apák munkáspárti fiaikkal kerültek szembe számos angliai választókerületben

Példátlan levességgel indult meg a választási harc a parlament feloszlásával Angliában

London, május 11. Az alsóház törvényhozási munkája királyi trónbeszéd felolvasása után véget ért. A trónbeszéd a jövő legsürgősebb feladatának mondja a munkanélküliség megszüntetésére irányuló törvényhozói munkásságot és megemlékezik egyes szükségessé vált refor-

mokról. Külpolitikai téren a trónbeszéd kiemeli a Kellogg-egyezmény fontosságát és említést tesz a délkinai nacionalista kormányval folytatott tárgyalások eredményeképpen létrejött megegyezésről, hangsúlyozva Anglia minden irányu békés szándékait.

London, május 11. A parlament feloszlása után most már teljes erővel megindult a választási küzdelem.

Mindenik párt nagy erőfeszítéssel dolgozik s az erős küzdelemre jellemző, hogy ami eddig példátlan dolog, a hat-száztizenöt mandátum között csak öt egyhangu választásra van kilátás. A mandátumokért 1696 jelölt küzd. Ezek közül 508 konzervatív, 576 munkáspárti, 502 liberális és 27 kommunista.

Politikai körökben arra számítanak, hogy az új alsóházban legalább kétszázötven új képviselő fog helyet foglalni. Ezek túlnyomó részben a konzervatív párt rovására kerülnek be a törvényhozásba. Általános a vélemény, hogy úgy a munkáspárt, mint a liberálisok erősen megnövelik mandátumaik számát. Sok kerületben apák szembe kerültek fiaikkal. Több előkelő konzervatív párti vezetőpolitikus fia munkáspárti programmal lépett fel. Így Baldwin miniszterelnök fia is munkáspárti programmal lépett sorompóba.

Elsőrendű munkaerőket közvetít a Magánalkalmazottak Szövetségének ingyenes állasközvetítő irodája, hol kereskedelmi alkalmazottak bármilyen szakmából, tisztviselők különböző képesítésekkel vannak előjegyzésben. Cégek, vállalatok és intézetek bizalommal forduljanak ide. — Magánalkalmazottak Szövetsége, Cluj, Str. Cogălniceanu 7.

Uj könyvek (Szépirodalom)

Arien: Ifju szerelmesek	ára 204 lei
Benedek Marcell: Hamlet tanár ur	108 "
Anet Claude: A tulsó parton	153 "
Cherbuliez: Holdenis Meta	102 "
Delmont: Város a tenger alatt	190 "
Dekobra: Guruló Vénusz	136 "
Erdős René: Pandi György ifjusága	204 "
Roland Horgeles: A szent Louis Demon: Az ökölvívó	187 "
Locke: Uri csavargó	136 "
Mathersy Helén (Jön a rozson át" szerzője): Győzelmes Vénusz	170 "
Courths Mahler: Szind Dóra	25 "
Oppenheim: Kalandorok és milliárdosok	68 "
Romain Rolland: Mahatma Gandhi	25 "
Sásdi Sándor: Hanna nagy utja	102 "
Sardou Victoria: Teodora	119 "
Strindberg: Az apa; Pajtások; Julia kisasszony	102 "
Wassermann: A lángész	156 "
	255 "

Uj utakon

Markovics Rodion: Szibériai garnizon	ára 160 lei
Paleologue: Eugenia császárnő vallomásai	160 "
Benoit: Szerelmes ellenségek	160 "

Szép Ernő: Jó nő. (Legújabb költemények). Ára 102 lei.

Dosztojevszkij özvegyének emlékiratai

A legérdekesebb regénnyel vetekednek ezek az írások, amelyekben a nagy orosz író felesége feltárja előttünk Dosztojevszkij mindennapi életét, írói műhelyét és mindent, ami a költő rajongóit érdekelheti. Ára két kötetben 408 lei.

Wallace: Erőszak	ára 221 lei
Wallace: A diettáns gonosztevő	153 "
Wallace: A halál angyala	163 "

Gárdonyi Géza műveinek gyűjteményes kiadása:

Dávidkáné	ára 136 lei
Falusi verébek	136 "
Pöhlölyék	136 "
Bor	102 "
Fehér Anna	102 "

Palle: 44 nap alatt a föld körül. (Egy cserkeszliu utazása). Ára 136 lei.

Népszerű tudományos művek:

Mi a Rádió	ára 20 lei
Renan: Evangelium	289 "
Akeresztényegyház	272 "
Mencken: A nők védelmében. (Házasság, szerelem stb. előítéletmentes vizsgálása ez a sziporkázóan ötletes könyv). Ára füzve 149, kötve 204 lei.	
Raul France: Az örök erdő. (Vonzó erdei séták kapcsán az ember és társadalom örök problémáját világítja meg a világhírű tudós). Ára 170 lei.	

Molnár Antal legújabb zenekönyvei: Zenekultúra — ára 187 lei Jazz-band — 119 "

Kaphatók az Uj Kelet könyvostályában.

Olcso ár, kedvező fizetési feltétel!!

Érdeklődjék azoktól, akik már vettek, hogy jók-e a **Ferrostaal** híres gyártmányu

Master kerékpár és Phönix varrógépek?

Raktáron tartunk: **Brennabor, Lifag és U. S. A.** versenyerékpárokat és **Duerkopp** varrógépeket.

"TECHNICA"

Cluj, Str. Gh. Barițiu (volt Malom-utca) 16. szám. Telefonszám: 15-50.

Olcso ár, kedvező fizetési feltétel!!!

ACÉLLEMEZ ÜZLETI REDŐNYÖKET

Esslingeni ablak taredőnyöket gyártunk és a legolcsóbban szállítunk. — Arajánlattal díjtalanul szolgálunk. —

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADBA—NAGYVARAD

Strada Ungaria 18.

Amerikai mintára férfiföltöny vasalás 15 perc alatt 30 Lei Czinknél, Cluj.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánási zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felelős szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Bukaresti szerkesztőség: Kaszner Rezső,
Str. Carol 81.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Ma délután 4 órakor lesz a Mizrachi kolozsvári mitingje

Néhány hét ta az erdélyrészi Mizrachi szervezetben komoly fellendülés mutatkozik és ennek jegyében egymás után reaktiválódnak a szervezet különböző helyi csoportjai. A nagyváradi, szatmári és máramaroszi reorganizáció után most a kolozsvári Mizrachi csoport lépett ismét aktivitásba. Ez a tevékenység egyelőre arra koncentrálódik, hogy új erők bevonásával felfrissítse a helyi szervezeti életét és a vallásos zsidóság minél szélesebb rétegeivel ismeresse meg a Mizrachi-mozgalom lényegét, a melyet az alábbi szövegű kiáltványban hozott nyilvánosságra:

„A mizrachizmus az évezredek zsidó multját akarja hamisítatlanul átmenteni a jövő számára. Még nagyon sok zsidó testvérünk él a multban, de nem Dávid király, vagy a Makkabeusok multjában, akik a szabadság tiszta levegőjét szívták és minden jámborságuk mellett, Istent vetett rendületlenül hitük mellett és az isteni tan intenzív ápolása mellett is nyitott szemmel és egészséges érzékekkel bírtak a körülöttük hömpölygő valóságok és történések iránt és így maguknak és mások számára is hasznos, áldást hozó tagjai voltak az emberi társadalomnak. A mi testvéreink nagy része a középkor multjában él, amely a tiszta levegőt is elzárta a zsidótól és a mely közte és a külső, reális világ között ledönthetetlen válaszfalakat emelt, úgyhogy a zsidóság számára nem maradt más, csak a „Halácha négy rőfje“, amelybe teljesen bebarokolózt.

Ami azonban a gettó elzárkózottságában öseinknek áldást hozó volt, az számunkra, a mai viszonyok között már nem kielégítő. Természetes, hogy a Tóra tanulását ápolnunk és terjeszteniünk kell, hogy megőrizzessük annak minden tanítását, de tevékenységünket csupán erre még sem korlátozhatjuk. Szent kötelességünk, hogy ezt a Tórát annak művelőivel együtt kimentjük a gátlóból, amelynek során épügy szenvedett, éppolyan száműzött volt, mint maga a zsidó néph. Isten parancsainak jórésze csak abban az országban teljesíthető, a honnan egy időben üzött el bennünket az erőszak. Vissza kell vigyünk a Tórát szülőhazájába: Erec Jisraélba, hogy ott a közös hazát az ő szellemében és az ő akarata szerint építsük fel újra.

A mizrachizmus lényegének propagálását szorgalmazzuk a Mizrachi kolozsvári helyi csoportjának mai mitingje, amely vasárnap délután 4 órakor lesz a Poale Cedek imaházában. A miting programja a következő:

1. Ráth Efraim: Warum bin ich Misrachist?
2. Klein Jakob: Jüdische Problemen.
3. Klein Eljáhu: Praktische Misrachische Arbeit.
4. Glück Andor: Der heutige Misrachit.
A miting iránt úgy Kolozsváron, mint környékén széleskörű érdeklődés nyilvánul meg.

— Uj harisnyaszínek a nyári szezomban. Mint a „Hercules“ harisnyagyártól értesülünk, a gyár lesz az első Romániában, amely a London, Berlin, Bécsben most modern „Beige-kék“ és „osztriga“ színeket a színei közé felvette és ezek máris kaphatók helybeli: Reg. Ferdinand 13. sz. alatti fiókjában. Mint az elmúlt szezomban a fűszín, mely a legkényesebb izlést is kielégíti,

UNICUM

boróiva
borotvaszappan
borotvafenő szij
borotvaecset
önborotváló készülék
önborotváló pengék
acéláruk felülmúlhatatlanok

„Unicum“ Kun, Calea Victoriei 2

ette, fenti színek is oly szerencsésen vannak megválasztva, hogy minden ruhaszínhez találjanak. Két nagyon diszkrét szín, melyek kitűnő átmenetet képeznek világos és sötét között. Beige-kék alapja egy közép-beige, melyhez piros, barna, fekete és végül kék és szürke lesz vegyítve, úgy hogy végeredményben ezen szín egy kellemes vöröses beiges-szürke tónust ad a színek harisnyának. Osztriga, a második divatszín épen olyan kellemes, mint fentebbi csak valamivel világosabb és a mogoró-szín felé hajlik. Igen nagy előnye mindkét divatszínnek, hogy harmonikus hazzásimul a most oly divatos különböző kigyóboréipőhöz.

— Mérnöki hír. Strasser és Ohlbaum okl. műépítésszek tervező és építési irodájukat áthelyezték Cal. Dorobantilor (v. Honvéd-u.) 33. sz. alá. Telefon 5-20.

— Házi táncestély az Ujságíróklubban. Az Ujságíróklub most megnyitott kitűnő kerthelyiségében a klub tagjainak s vendégeiknek részére f. hó 12-én, vasárnap este 9 órai kezdettel intim házi táncestélyt rendeznek. Erre a vezetőség az érdeklőket ezúton hívja meg. A tánc céljaira egy fedett kert-helyiség szolgál. A zenét egy elsőrangú cigánybanda szolgáltatja. Belépő díj egyáltalán nincs. Rossz idő esetén az estélyt az emeleti helyiségben tartják meg.

— Eljegyzés. Schönberger Erzsike és Farkas Dezső Beclean, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

— Felhívjuk mindazokat, akik a kolozsvári kereskedelmi akadémia felső kereskedelmi iskolájában 1919 évi június havában érettségét tettek, hogy az ezévi május 19-én, vagyis pünkösd vasárnapján d. e. 10 órakor az intézet dísztermében megjelentandó tízéves találkozóhoz megjelenni szíveskedjenek. Kérjük barátainkat, hogy részvételüket lehetőleg közöljék Bergner Imre elnökkel. Nős barátaink természetesen családjukkal jelenjenek meg. — Agoston János és Hossay Árpád, jegyzők.

— Egy kolozsvári orvos tudományos sikere. A Magyar Gyermekorvosok Társasága f. hó 6-án és 7-én Budapesten kongresszust tartott, mely a legnagyobb foku tudományos érdeklődés mellett zajlott le. A kongresszus tárgysorozatában dr. Leitner Fülöp kolozsvári gyermekorvos is szerepelt a szamarcköhögés korai felismeréséről és gyógyításáról szóló előadásával. Ez a gyakorlati szempontokból is igen érdekes előadás nagy érdeklődés váltott ki. Dr. Leitner Fülöpnek nem első tudományos előadása ez külföldön; két év előtt a német gyermekorvosok kongresszusán a melhártyagyulladás kezeléséről tartott nagyjelentőségű előadást.

Ön miért nem váltja még ki a sékelt?

Ma, vasárnap d. u. 4 órakor A Poale Cedek imaházban nagy Mizrachi miting

Szónokok:

Klein Jakob (Huedin)
Ráth Efraim (Nagyváradi)

Klein Eljáhu és
Glück Andor (Kolozsvár)

Belépődíj nincs!

Belépődíj nincs!

Minden zsidó ott legyen!

Most jelent meg

Autó kézikönyv

Irta: WEINER EMIL

Az „Autó Kézikönyv“ két részre oszlik:

Első része

az előismereteket tartalmazza (mechanika, elektromosság, stb.) azok számára, akik ezeket nélkülözik, vagy ismereteiket fel őhajtják ujítani. Ezek az előismeretek az automobil szerkezetének és működésének megértéséhez nélkülözhetetlenek, viszont ezek segítségével a könyvet a laikus is könnyen megértheti

A második rész

az autó szerkezetének, kezelésének és vezetésének ismertetésével foglalkozik, az érthetőség követelte részletességgel, amit szemléltetőleg segítenek elő a nagyszerű kivitelezésű ábrák. Az **AUTO KÉZIKÖNYV** a nagyközönség számára van írva és a kezdősofírtól a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja.

520 ábra

610 oldal

Árá füzve 510

— Egy szerencsétlen fiatalember, aki mióta a katonaságtól leszerelt, teljesen munkaképtelen beteggé lett, három évig fekszik a kórházban s akinek orvosi tanácsra Herkulesfürdőre kellene mennie azzal a kéréssel fordul a könyörületem, jószívű emberekhez, hogy adományokkal tegyék lehetővé gyógyulását és munkaképességét. Az adományokat kérjük Grün Náhán címére, Cluj, Str. Poetaru 7 szám alá küldeni.

— Orvosi hír. Dr. Feder bőrgyógyász és nemi betegségek szakorvosa, utazásáról visszatér és rendel Cal. Regala Ferdinand 70. Reggel 7-8, 11-2 és d. u. 3-7-ig.

— Orvosi hír. Dr. Kepes István, csecsemő- és gyermekorvos, a berlini és bécsi gyermekkórházak volt orvosa, rendelését Calea Reg. Ferdinand (Wea. selényi-utca) 22. I. em. megkezdte. — Quarzfénykezelés.

REGGELIRE-UZSONNÁRA a leg egészségesebb táplálék egy csésze tejben 3 kávéskanál *Ovomaltine*

Csödtömegladási hirdetés

F. év május 16-án zárt írásbeli ajánlatot a csödtömegladási felhíváshoz. A sa alapján eladom Szabó Aladár csödtömegét. A zárt ajánlatok dr. Reich úgyvéd ur választmányi elnök iradjában Turdan, d. e. 10 óráig beadhatók. Az áru Campia-Turziin alójírottnál lejtár és árverési feltételek úgy nálam, mint a választmányi elnök úrnál megtekinthetők. Dr. Salamon Ignác, ügyvéd, csödtömegládnok. — Campia-Turzii.

Targu-Muresi Izr. hitközség elnöksége

Tg.-Mures

Pályázat

Hitközségünknel a jegyzői állás f. 6. aug. hó 1-ével megüresedik, miért is annak betöltésére pályázati hirdetünk.

Minden kereskedelmi végzettséggel bíró, a hitközségi ügykezelésben és templomi szertartásokban járatos román állampolgár, aki a román, magyar és német nyelvet szóban és írásban bírja, ezen pályázaton részvehet. Olyanok, kik már hasonló minőségben működtek és megfelelő övaddal rendelkeznek, előnyben részesülnek.

Megfelelő bizonyítványokkal felszerelt sajátkezüleg írt pályázatok legkésőbb f. é. június hó 5-ig alulírott elnök címére nyújtandók be.

Roßmann Mór
hitközs. elnök

Hántott

tűzfát ölszámra és
aprítva rendeljen

Fischer

atelepen

Telefon 1300
Repülőhídon tul.

Hirdessen az Uj Keletben

SZINH

Péchy E

ményesebb

lágyszer

gal lázba

géf, Mind

Péchy Er

lárát ostr

esékre,

Három a

fel. Héftő

ben fogia

Bucsfölde

den este

Ezt a b

tarják m

Beszere

ban, Miks

sanyi Zso

sos szabir

be a kolo

mai együ

lőe szelid

ságát szin

ta. A Don

játszotta

korlátojt

puffogó

sen ada

művészet

nősen a m

magát sze

érzékenyül

Kemény

a felvidék

jének. Oly

gatyt. Po

karikajura

Stoll Béla

A női szer

rien és La

A Ma

Vasárnap

(Oper

helyár

20 és

Vasárnap

(Péchy

bérlet

Héftő este

Erzsi

emelt

szám

Kedd: Eva

füllep

árakk

szám:

Szerda: E

ujdons

kal. J

lej. S

Csütörtök

miatt

Péntek: M

att ni

Szombat

(Oper

jesen

ragyo

nebb

sebb

Beteg

Tomp

lyom

mecz

Karna

diszle

uj toi

lyeibe

Rende

883.)

Vasárnap

grófn

kával

rozat

Vasárnap

(Bér

kal. S

Héftőn d

rebély

lépés

rozat

SZÍNHÁZ — MŰVÉSZET

Péchy Erzsí vendéjátéka. A legújne mélyesebb magyar operettádiva, a világszerte ünnepeft Péchy Erzsí valóság gal lázba hozta Kolozsvár közönségét. Mindenki Péchy Erzsíről beszél, Péchy Erzsíért rajong. A színház pénz járát ostromolták jegyekért a Péchy-estekre. Péchy Erzsí vasárnap este a Három a kis lány Médi szerepében lép fel. Hétfőn a Szép Heléna címszerepében fogja őt ünnepelhetni a közönség. Bucsufőllépésül el fogja játszani kedden este az Éva grófnő címszerepét. Ezt a bucsufőllépést bérletszűnetben tartják meg.

Beszterce osztróma a Magyar Színház ban, Mikszáth Kálmán regényéből Har-sányi Zsolt egy kedves, háromfelvonásos szatírát írt, amit szerdán mutatott be a kolozsvári Magyar Színház drámai együttese. A szindarab a nagy palóc szelíd humorát és bájos gunyoros-ságát szinte maradék nélkül visszadá-ta. A Don quichottei grófot Tóth Elek játszotta nagyon élvezetesen. A hín és korlátoft feudális urai hűségával és puffogó nagyzásával olyan természetesen adta vissza, ahogy azt csak a szín-művészet legnagyobbjainál láttuk. Külö-nösen a második felvonásban állta be magát szerepébe, ahol az üres gög tel-érényijjéssel pársul. Kiténő volt Kemény László polgármestere: típusa a felvidék korrekft és ideges tisztviselő-jének. Olasz Lajos játszotta a szingaz-gató. Pompás feljellekellenül józói karikajura volt. Kisebb szerepekben Stoll Béla mutatott meglepően jó formát. A női szereplők közül Székelyhidy Ad-rien és Laezkó Aranka tünnek ki. (sz. i.)

A Magyar Színház műsora:

- Vasárnap d. u. fél 6-kor: Cigánybáró. (Operette-repriz nagyon olcsó mozi-helyárakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Ssz.: 379.)
- Vasárnap este 9-kor: Három a kis lány. (Péchy Erzsí vendéjátékával. Napi bérlet 40. szám. B. Ssz.: 380.)
- Hétfő este 9-kor: Szép Helena. (Péchy Erzsí bucsufőllépése. Mérsékelt emelt helyárakkal. Napi bérlet 40. szám. C. Ssz.: 381.)
- Kedd: Éva grófnő. (Péchy Erzsí bucsu-főllépésével. Mérsékelt emelt hely-árakkal. Bérletszűnetben. Sorozat-szám: 374.)
- Szerda: Eltorótt a hegedűm. (Operett-újdonás. Esti előadás mozihelyárak kal. Jegyek árai: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám: 382.)
- Csütörtök: Miss Amerika előkészületei miatt nincs előadás!
- Péntek: Miss Amerika előkészületei mi-att nincs előadás!
- Szombat este 9-kor: Miss Amerika. (Operettrevüújdonás 14 képben. Tel-jesen új, pazar díszletekkel. 350 új, ragyogó toillettel, 36 görli, legmoder-nebb táncok. Az idei évad legszínese-ebb szenzációja. Kondor Ibolyával, Betegh Bébivel, Kun Magdával, Tompa Bélával, Ihász Aladár, Só lyom Gyözövel, Leóvey Leóval, Sel-meczvel. Rendező Ihász Aladár. Karnagy Komjáthy Károly. Az új díszleteket festette Olasz Lajos. Az új toillettek a színház szabóműhe-lyében készültek. Bérleten kívül. Rendes helyárakkal. Sorozatszám: 383.)
- Vasárnap délután 5 órákor: Marica grófnő. (Király Ernő vendéjáté-kával. Leszállított helyárakkal. So-rozatszám: 384.)
- Vasárnap este 9 órákor: Miss Amerika. (Bérleten kívül. Rendes helyárak-kal. Sorozatszám: 385.)
- Hétfőn délután 5 órákor: Az utolsó Ve-rebély-lány. (Király Ernő bucsufől-lépése. Leszállított helyárakkal. So-rozatszám: 386.)

Hétfőn este 9 órákor: Miss Amerika. (Sorozatszám: 387.)
Kedden és a rákövetkező napokon Miss Amerika.

A Magyar Színház mozi-műsora:

- Vasárnap d. e. 11-kor: Dániel az orosz-lánketrechen (Matiné 15 és 10 lejes helyárakkal)
- Vasárnap május 12-én d. e. 11-kor: California. Vadnyugati cow-boy történet 7 felvonásban. Főszereplők: Tim Mc Coy és Carl Dane. Hely-árak: 15 és 10 lej.
- Hétfő 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell ma férjet fogni? (A legragyogóbb, legkacagtatóbb amerikai filmújdon-ság. Főszereplő: Marion Davies. Je-gyek 30 és 20 lej.)
- Kedden 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?
- Szerdán 3-kor, 5-kor és 7-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?
- Csütörtökön utóljára, csak egy előadás-ban d. u. 3-kor: Hogyan kell ma férjet fogni?
- Vasárnap délelőtt 11-kor: Kalifornia. (Vadregényes cow-boy történet 7 felvonásban. Matiné 15 és 10 lejes hely-árakkal.)
- Hétfőn 5 és 7 órákor: Az asszony és az ördög. (10 felvonásos hatalmas ame-rikai dráma. Főszereplők: Greta Garbo és John Gilbert. Helyárak: 30 és 20 lej.)
- Kedden 5 és 7 órákor: Az asszony és az ördög. (Utoljára.)
- Szerdán 5 és 7 órákor: A világ leggaz-dagabb asszonya. (Ujdonság. Elő-ször. Modern dráma, amelynek izgal-mas eseménye a szifinkszek hazá-jában folvik le. Főszereplők: Lee Parry, Maxudian és Jean Murat. Helyárak: 30 és 20 lej.)
- Csütörtökön 5 7 és 9 órákor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Este is mozi-előadás.)
- Pénteken 5, 7 és 9 órákor: A világ leg-gazdagabb asszonya. (Esti mozi-elő-adás.)
- Szombat 5 és 7 órákor: (utoljára): A világ leggazdagabb asszonya.

Vasárnap délelőtt 11 órákor: Tengerre Abelesz. Főszereplők: Raymond Hat-ton és Wallace Berry (Riff és Raff). Mozimatiné 15 és 10 lejes helyárak-kal.

A színházi iroda közleményei:

Miss Amerika
A színház nagy bombája
Hónapok óta készül a színház az idei évad legnagyobb szenzációjára: A Miss Amerika című operette-revü bemutatá-sára. Hónapok óta a festő, díszítő mun-kások serege, az asztalosok, szabók, vi-lágosítók légiója dolgozik éjjel és nap-pal, hogy a Miss Amerikában az ezer-egy éjszaka meséi elevenedjenek meg. Világvárosi fény, pompa, ragyogás szí-neiben fog a Miss Amerika bevonulni a kolozsvári szípadra. Hozzávételeges beelés szerint 1 milliót költött a szín-ház a Miss Amerika kiállítására. Ehez hasonló kiállítás még nem szerepelt a színház darabjaiban. Tizenhárom teljes-en új díszlet, 350 új, pazarabbnál-pazarabb toillett fogja gyönyörködtetni a közön-séget. Az operette-személyzet legjeles-b jci vetekszik a sikerért. Rendező: Ihász Aladár. Karnagy: Komjáthy Ká-roly. A díszleteket Olasz Lajos festette. A Miss Amerika premiéreje a jövő hét szombati estéje lesz. Dacára annak, hogy az előkészületek és próbák hóna-pok óta serényen folynak a Miss Ame-rikából, a preméret megelőző két estén esztőtörtökön és pénteken nem tart a szín-ház előadást, hogy éjjel-nappal az esti órákban is a Miss Amerikára ké-szülhessen a színház személyzete.
Péchy Erzsí kolozsvári vendégstrep-ése. Péntek este kezdte meg Péchy Erzsí, a pesti operettádiva néhány na-pos vendégszereplését a Magyar Színház ban. Péchy Erzsí utóljára három év előft vendégszerepeft nálunk. Az Ale-xandra címszerepében való éneke és játéka élénk bizonsága a művésznő történet frissességének. Hangja még mindig acéjos, játéka közvetlen, finom és kultivált. A felt ház szíves tapsok-kal üdvözölte a vendégszereplő mű-vésznőt.

maradt fenn. Ehhez a mennyiséghez még hozzá kell adni azt az 1,000.000 mé-termázst, amely az előző termésből visz-szamaradt. Mivel eddig az eladás na-gyon lassan halad előre, Magyaror-szág kiviteli felslegét búzában 11,000.000 métermázsaúra becsülik.

A lengyel textilipar nagy gondjai. A lengyel textilipar kritikus helyzetbe ke-rült a hitel drágasága és a fogyasztás megecsappanása következtében. A lodzi gyárak április folyamán körülbelül 30 ezer munkást bocsájtottak el a termel-sük redukeiója következtében.

Lengyelország gazdasági helyzete
Dewy amerikai tanácsadó legközelebb adja ki jelentését Lengyelország gazda-sági helyzetéről. Dewy a lengyel köz-gazdaságnak a külföldi tőkéft való örí-ási függése és a nemzetközi pénzüci pi helyzet miatt arra a meggyőződésre ju-tott, hogy a lengyelországi beruházáso-kat csökkenteni kell.

Kiténő sikerrel zárják be a Budapesti Vásárt. Budapestről jelentik: A má-jus 4-én megnyílt Budapesti Nemzetkő-zí Vásárnak már az első napon kb. 12.000 külföldi látogatója volt. Dacára az első két eső napnak, eddig a vásárt naponta átlag 35-40.000 ember kereste fel. A színes, érdekes, megragadó képet nyújtó vásáron már az első naptól fog-va komoly üzleti tárgyalások indultak meg. Számos szakmában máris jelentős üzleteket kötöttek. A vásár 13-án, hétfőn zárul. A Budapesti vásárnak nemcsak kiállítóit, de látogatóit is nemzetközilek. A látogatók közül az utódállamok és ál-talában Európa ugyszólván minden nem-zete, a távolabbi világreszek közül pe-dig India, Kalifornia, Argentína, Ausz-trália jelentek meg a vásáron és részint képviseleteket vállaltak, részint fix üz-leteket kötöttek. További nagyarányu üzletek megkötésére tárgyalások indultak meg.

Az összes elüji pénzüleletek t. ügy-feleik szíves tudomására hozzák, hogy a nyári időszak ajáft éspedig május 13. augusztus 31-ig pénzüjórókat csupán déli 1 óráig tartanak s ezen idő ajáft a délutáni órák szűnetelnek.

Közgazdaság

A május 10-iki amnesztia a kereskedők büntetését is elengedi

Cluj-Kolozsvár, május 11. Ismeretes, hogy a kolozsvári Consum című közgaz-dasági lap mintegy két héttel ezelőt nyílt levelet intézett Maniu Gyula miniszterelnökönk, melyben amnesztiát kért azon kereskedők számára akik önhí bájukon kívül szembekerültek a drákió szigorúságu kereskedelem ellenes rende-letekkel. Az akcióft siker kísérte, ameny nyiben a május 10-iki egyesülési ünne-pések alkalmából királyi kegyelemben részesítettek mindazokat a kereskedőket akik számára a kolozsvári lap amnesz-tiát kért. A kegyelmi rendelet szerint a jogerősen kiszabott pénzbüntetések el-engedtetnek, amennyiben a eselekmé-nyek elkövetői em visszaeső bünösök, avagy jogtalan vagyonszerzési szándék hól követtetett el a eselekmény.
Mindennemű pénzbüntetésre vonatko-zik tehát a kegyelmi rendelet, kivéve a ezer lejt meghaladó vámtörvény elleni és az ugyancsak 20.000 lejt meghaladó az 1927. évi szeszitörvény alapján kisza-bott büntetésre. A Consum amnesztia-kérését tehát százszázalékosan teljesíti a királyi kegyelmi rendelet.
A kegyelmi rendelet kizárólag jog-erőre emelkedett, de még végre nem hajtott ítéletekre szól.
Vonatkozik a kegyelmi rendelet azok-ra az esetekre is, amelyek a az 1922 no-venberében hozott kegyelmi rendelet áldásaiban nem részesülhettek, mert ügyük akkor még folyamatban volt.

Vonatkozik tehát a kegyelmi rendelet adókihágásokra. Könyvek nemvezetése miatt kirótt bírságokra. Bélyeg és ille-tékügyi kihágásokra. Vámkihágásokra és vámbírságokra, ha a büntetés összege 20.000 lejnél kisebb.
Forgalmi és fényüzési adóval kapcsola-tos kihágásokra. Az 1927. évi Garoflid-féle szeszitörvényel kapcsolatos kihágá-sokra, ugyancsak, ha a büntetés össze-ge a 20.000 lejt meg nem haladja.
Munkaszűneti törvény és záróra kihá-gásokra. Iparügyi kihágásokra. Munkás biztosítóft törvénnyel kapcsolatos kihá-gásokra, Közegészségügyi kihágásokra, állategészségügyi kihágásokra is.
A szovjet platinát exportál Németor-szágba. A szovjet, hogy külföldi valuta-szükségletére fedezetet találjon, az utóbbi időben nagymennyiségű nemes-fémet exportált. A napokban is 400 ki-logram platinát szállítottak fegyveres kísérettel Rigába, onnét Németországba továbbítják.
Magyarország kiviteli feleslege búzá-ban. A legújabb statisztikai összeállítá-sok szóint Magyarország belföldi fo-gyasztását búzában 14.200.000 métermáz-szára becsülik. Az 1927-28. évi kam-pányban a buzatermés 25.000.000 méter-mázst tett ki, úgyhogy a belföldi fo-gyasztás levonása után még körülbelül 10.000.000 métermázsa kiviteli felesleg

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegés levelet csak úgy továbbítunk, ha portó bélyeg mellékelve van. Eljegyzésdíj díja 250 lej.

- Ki levelezne komoly szándékból intelligens 25 éves fiatalemberrel? Teljes című levelet "Belsőülséjethetőség" jelgére kiadóba kér.
- Fényképész segédet, fiatalít (nő) azonnalra felvesz. Friedmann Ernő, Zalau.
- Bevezetett rövidáru angró üzletemhez keresek szakmabeli társat (agilis, nőtlen fiatal embert legalább 2-0 ezer lejtökével. Aján-latokat Stera József vasúzet, Oradea.
- Fűszer és festékáru szakmában teljesen jár-tas kereskedősegédet felvesz. Noe & Godet ce, Gherla.
- Fürdőhelyen 30 éve bevezetett kóser vendég, haláleset miatt, bérbeadó, esetleg el-acó. Értkezal Weisz, Cluj, Str. Gojdu 9.
- Román, német, mag-yar nyelvet beszélő intelligens zsidó gyer-meknevelő, háztar-tásban is segítset, ál-lást keres. Cim a ki-adóban.
- Különböző nyomda-gépek, betűk, felsze-rek jó feltételek mellett olcsón eladó. Cim a kiadóban.
- Egyedülálló urinő fürdőszobás lakásba lakótárs. 8t keres. Ki-rály-utca 3. Déután 2-4-ig.
- Uriháznál cisrendű ebédoszt kapható a Főtéren. Cim Rudolf Mossenál Cluj.

május 12
ember, akt
elt, teljesen
három évig
ek orvosi ta
llene menne
könyörületes
adományait
ását és mun
yokat kérjük
Str. Poetas
börgyógyás
rvosa, utazó
Cal. Regelo
11-2 és d. u.
István, cse
a berlini és
vált orvosa,
dnand (Wea.
megkezdte.
a legeszsé-
ze tejben 3
letmény
rásbeli aján
felhagyáza.
Aladár esőd.
dr. Reieő
nők irodájá
g beadhatók
előjirtótnál
gy nálam,
urnál meg-
Ignác, ügy
Campia-
eg elnöksége
őfi állás f. &
miért is an
birdetük,
végzettségel
lésbn és tem
as román ál-
agyar és né-
rásban birja,
Olyanok,
en működtek
rendelkeznek,
okkal felsze
azatok leg-
aluliroft el-
mann Mór
ős, elnök
ott
nra és
eljen
er
n
300
n tul.
Keletben

VÁLJAK? — NE VÁLJAK?

Sólem Alejchem novellájából

Irta: SZABÓ IMRE

Minden jog
fenntartva

Gubacs: Persze, semmi értelme nincs, hogy ön ottragadjon közöttük, ha már az egész világ tud a válásról. Nem valami finom dolog, hogy ön nem mozdul a helyéről.

Goor Mór: (átviszi székét egészen Gubacs széke mellé, szinte hozzátapad): Ön tehát úgy velekedik, hogy nekem máris át kell nyújtanom a válólevelet. De fontolja meg, uram, a dolgozói alapon. Fejteszem, ön a rabbi és én eljövök önhöz a feleségeimel a válás miatt. Ön persze megkérdezi: mondd elcsak, kedves fiatalember, miért akarsz elválni a feleségedtől? Mit felelhettek erre? Azt, mert a feleségem a doktorra néz és a doktor visszanéz rá! Most tessék megmondani, van ennek valami értelme? A rabbi bizonyára azt fogja mondani: kösd be a szemeid. Ezt mondáná a rabbi. De mit mond a világ? A világ azt mondáná: ifi megy ez a hülye, aki válik a feleségétől, íthagyja a gazdag ember egyedlen leányát, holott valamikor minden rámarad, azaz, hogy éneam. A világ nem is mondhat egyebet, mint hogy jól jessen meg vagyok örülve.

Gubacs: Ugy van, meg van örülve, teljesen meg van boldulva.

Goor Mór: (mégjobban odafurakodik Gubacs mellé): Persze önnek könnyű másvalakif boldognak tartani, de lenne csak ön az én helyzetemben, kedves szerkesztő ur, vagyis az ön apósa lenne olyan műveletlen fickó, mint az enyém és az ön anyósa jönne be török szállal a nyakán és morogna és önnek lenne felesége, aki friss és egészséges és mégis doktorra van szüksége és mutatnának csak öre ujjal, azt hiszem, ön éjjelkor is kiugrana az ágyából és elválna. Nincs igazam?

Gubacs: Hátározottan igaza van. Meg vagyok róla győződve, hogy pontban éjjelkor kiugranék az ágyamból és elválnék.

Goor Mór: (nagyon indulatosan): Könnyű azt mondani, Fejteszem és válni és megszökni. De hová szökjön az ember? Szökjön a föld alá? Evégre a nő, jelenleg a nő, mégis csak egyetlen leány és valamikor minden az övé, illetőleg az enyém lesz. És egyáltalán azt hiszi, van ejjene kifogásom? Ahogy én azt önnek írt előadlam, abból ön is lát-hatja, hogy nekem a feleségem ellen abszolút semmi kifogásom.

Gubacs: Nos, igen, igen, én épígy velekedem. Elvégre önnek nem lehet a felesége ellen semmi kifogása.

Goor Mór: Nincs semmi kifogásom!! De mi van a doktorral? (Órula, látom, egészen megmúltotatott feledkezni. Po dig megmondotam önnek hogy valghány szor ezt az ember! látom, mindig vér tölul a fejembe és nem tudok a feleségem szemébe nézni.)

Gubacs: (visszafojtott dühvel): Hát akkor tessék válni!

Goor Mór: Tessék válni! Könnyű azt mondani. De mi lesz akkor belőlem? Mit kezdjen egy magamfajta fiatalember ilyen nehéz időkben?

Gubacs: Akkor ne tessék válni!

Goor Mór: Ne váljak!... és a doktor! Amig...

Gubacs: (kirobbant haraggal): Akkor válni! Kérem azonnal válni!

Goor Mór: Váljak! De, drága szerkesztő ur, mi lesz akkor velem?

Gubacs: (Téljes erővel ordít): Hát akkor ne válni!

És a doktor?

Gubacs: (magánkívül fejgrik, gallérijánál ragadja Goor Mór, rázza): Válni el, te esirkefogó! Elválni! Gyorsan elválni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni! Válni!

Lémach.

Lémach, befut, kiszedi Gubacs kezéből Goor Mór urat): Az isten szerelmére, a menyébéli nagy isten szent szerelmére, nem értem, hogy lehet így ölelkezni.

Gubacs (fejét fogja): Nagy isten, hogy tudtam így megfeledkezni magamról? (Megrágadja Goor kezét) Kérem, bocsásson meg! (Nagyokat szuszogva) Igazán nem volt rossz szándékom.

Goor Mór: (Jepuceolja magát, felleszi ewickerét és mintha misem történt volna): O, kérem alázatossággal, ilyesmi megförténik a leghiggadtabb családokban is. Megförténik, hogy az ember kép telen uralkodni önmagán és néhány pere re kiugrik a bőréből. O, anyósoméknál, igen gyakori az ilyen esett. (Udvariansan meghajol, egy-két lépést hátralep kezéit dörzsöli). Kedves szerkesztő ur, meg-bocsát, hogy elraboltam az idejét. A tanácsát azonban hájásan köszönöm. (Kezét szorongatja).

Gubacs: O, kérem, szívesen adtam a tanácsot, nagyon örvendtem a szerencsédnek. Alázatos szögája!

Goor Mór: (El, a telefon megszólal, Lémach odamegy, felemeli a kagylót).

Lémach: Halló! Lieike nagysád! Igen, a szerkesztő ur itt van. Halló!! Mit teszsz kérdezni? Hogy megsimogatja-e? Hgy megsimította? Igen. Nagyon megsimította. Megsimította és elkészítette. De ő is el van készülve!

Gubacs (ellöki Lémach a telefontól): Halló, drágám, tessék idefáradni. Kissé kimerített... A cikkel elkészültem, azon fejjel tanácsot adtam, ez több munkámba került, mint a cikk. A viszontlátásra! Függőy.

Most jelent meg

Zsidó dalok

Eisikovits Miksa
szerzeményei

Kapható az „UJ KELET”
könyvosztályában.

Redőnygyártásban

3 évtizedes tapasztalattal

SZÁNTÓ DEZSŐ ÉS FIA

redőny- és kályhagyára Oradea

első helyen áll.

Acéllemezredőnyök. Esslingnei faredőnyök

Püspök gyógyfürdő

(Oradea mellett)

600 év óta használják eredménnyel 42° természetes meleg, kénes, rádiumos hőforrásait: reuma, köszvény, ischiás, csonttörések és női betegségek ellen.

Uszoda, tennisz. Kényelmes vasuti és autóbusz közlekedés. — Állandó zene.

Junius 15-ig szobáknak 30% kedvezmény. Napi panzió: szoba, háromszori étkezés és fürdő 180 Leitől. — Rituális konyha.

Kérjen prospektust!

Komoly és vig könyvek:

Fülöp Miller René: Rasputin a szent ördög, a szibériai muzsik és a nők (450 nagy oldal, 93 képpel)	ára	612 lej
Renan Ernő: Az apostolok	„	221 „
„ Jézus élete	„	306 „
W. J. Locke: Pujol Arisztid vidám kalandjai	„	170 „
„ Simon de Gex megtérése	„	238 „
Sibilla Alermo: Szeretlek, tehát vagyok	„	170 „
Paul Langenscheidt: A férjtől a férjig	„	136 „
Szenes Tilda: A nagyszerű házasság	„	272 „
Szerencsés Péter: Pontopiddannak, a jelenkor legnagyobb irózenijének Nobel-díjat nyert regénye: két kötet	„	476 „
Thea von Harbol: A Spion	„	102 „
L. Merrick: Bűn és bűnhődés	„	85 „
L. Osbourne: Halott János királysága	„	119 „
Szederkényi Anna: Az asszony meg a fészek	„	119 „
Courths Mahler: Követek	„	95 „
„ Győzelem	„	115 „
„ A megmentő	„	25 „
Osbourne: Sportszerelm	„	25 „
Farkas Imre: Sisters takács	„	25 „
Harland: Prospero barátom	„	25 „
Hornung: Az új herceg	„	25 „

Kaphatók az Uj Kelet könyvosztályában.

Több mint 50%-al olcsóbban 680 lej helyett 320 lejért

kaphatja rövid ideig H. G. WELLS

„A művészetek fejlődése”

című kötetét ragyogó kiállításban, félibörkötésben.

107

illusztrációval

Művelt ember
könyvtárából
e könyv nem
hiányozhatik.

Az irodalom, zene és a képzőművészetek történetének áttekintése a leg-régibb időkől napjainkig.

Kapható az UJ KELET könyvosztályában.

HIRDESSZEN AZ UJ KELET-ben